

P12, 14, ๑๔

unny

ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอน
กับผลลัพธ์ทางการเรียนและการปรับตัว ของนักเรียน

ปฏิญานิพนธ์

ของ

ประคอง ประสิทธิ์พร

พัฒนสมคกลาง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

11 มีนาคม 2519

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศาสตราจารย์ ดร. อภิเดช
ประธาน
กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมควร อภัยพันธุ์ ประธานกรรมการ และอาจารย์ อังคณา สายยศ
กรรมการที่ปรึกษา ผู้วิจัยรู้สึกเป็นพระคุณและซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ของท่านอาจารย์
ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้เขียน ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. วชิรญา บัวศรี อาจารย์พรพนิต
บุญมการ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อ อาจารย์ สุนันท์ ศลโกสุม ที่อนุญาตให้ใช้แบบ
ทดสอบการปรับตัว อาจารย์ อรุณศรี กุมุท ที่ได้อำนวยความสะดวกในเรื่องแบบทดสอบ
มาตรฐาน อาจารย์ ดร. อนันต์ เจียมเจริญ อาจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์
และอาจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

ในการรวบรวมข้อมูลผู้เขียนได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ใหญ่
ผู้ช่วยครูใหญ่ โรงเรียนปากพลี โรงเรียนเมืองปราจีนบุรี โรงเรียนวัดโสธรวราราม
วรวิหาร โรงเรียนบางละมุง โรงเรียนวัดป่าประดู่ โรงเรียนสฤทธิตะ และ โรงเรียน
บ้านท่าเรือจ้างและคณาจารย์ตลอดจนนักเรียนที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง ผู้เขียน
ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณชัชวาลย์ คุณพินิจ นีวาสะบุตร คุณอนันต์
สุวรรณณิ คุณทวีป ปรีชา คุณปรีชา สมแก้ว ตลอดจนบุคคลอื่นที่ไม่สามารถจะกล่าวนาม
ได้หมด ที่ได้ช่วยเหลือด้านต่างๆซึ่งมีผลให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ประคอง ประสิทธิ์พร

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	8
	การปฏิสัมพันธ์แบบอรรถาธิ ปไตย แบบประชาธิปไตย	
	และแบบปล่อยปละละเลย	
	การปรับตัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	15
3	วิธีดำเนินการ	16
	กลุ่มตัวอย่าง	16
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	18
	การดำเนินการสอบและการรวบรวมข้อมูล	26
	การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27
4	ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล	29
	สัญลักษณ์ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30

บทที่	หน้า
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
	กลุ่มตัวอย่าง
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
	การวิเคราะห์ข้อมูล
	ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล
	อภิปรายผล
	ข้อเสนอแนะ
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก คำสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามโรงเรียน และเพศของนักเรียน	16
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามการปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน และเพศของนักเรียนแต่ละโรงเรียน	17
3 คาสติพิพื้นฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามการปฏิสัมพันธ์	31
4 คาสติพิพื้นฐานคะแนนการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามการ ปฏิสัมพันธ์และเพศ	32
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน	33
6 ผลการ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน แยกตามการปฏิสัมพันธ์	34
7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถในการ ปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน	35
8 ผลการ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวแยก ตามการปฏิสัมพันธ์	36
9 ผลการทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนระหว่าง นักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์ แบบ อิตาเลียนไทย	37
10 ผลการทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนระหว่าง นักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบ ประชาธิปไตย	37

11	ผลการทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์ แบบปล่อยปละละเลย	38
12	ผลการทดสอบความแตกต่างของการปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิง กับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตย	39
13	ผลการทดสอบความแตกต่างของการปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิง กับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย	39
14	ผลการทดสอบความแตกต่างของการปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิง กับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย	40

บทนำ

ประเทศไทย เป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในทุก ๆ ด้าน แต่การพัฒนาประเทศจะสำเร็จด้วยหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับสาเหตุและปัจจัยหลายประการ แต่ที่สำคัญที่สุดคือ การศึกษา เพราะเป็นระบบที่พัฒนากำลังคน เพื่อไปพัฒนาประเทศ (วีรยุทธ วิเชียรโชค, 2515 : 37-39) ดังนั้นการพัฒนาชาติให้รุ่งเรืองจึงต้องพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ ซึ่งผู้มีหน้าที่ช่วยพัฒนาโดยตรงนี้คือครู เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมและเพิ่มพูนคุณสมบัติที่จำเป็นต่าง ๆ ให้กับเยาวชนของชาติ เนื้อหาที่จะได้เติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ กิ่งแก้ว อัคราภรณ์ (กิ่งแก้ว อัคราภรณ์, 2513 : 343) ที่ว่า ครูคือผู้มีหน้าที่อบรมคุณธรรมคุณวิชาตลอดจนผู้ที่สมัครเข้ามารับการศึกษอบรมทั้งปวงให้เจริญงอกงามทั้งด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งก็ตรงกับคำกล่าวของ กมล เกาฬิจิตร (กมล เกาฬิจิตร, 13 - 14) ที่ว่า ครูเป็นผู้อบรมผู้สร้างชาติและเป็นผู้มีส่วนในการสร้างชาติโดยตรง ครูย่อมจะอบรมเด็กให้มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบกิจการต่าง ๆ ในบรรดาไปเป็นผลดี ให้เด็กมีคุณลักษณะในตัวที่จำเป็น มีความประพฤติและศีลธรรมเป็นที่น่านิยมในหมู่มนุษย์ที่รู้จักหรือคบหา เป็นคนกว้างขวางและเขานอกออกในวงสังคมใกล้ชิด มีความเชื่อมั่นในตนเอง ครูไม่ใช่เป็นเพียงผู้ประลาทสวัสดิภาพและความเจริญในวิถีต่าง ๆ ให้แก่คนเท่านั้น แต่ยังเป็นเหมือนแบบอย่างหรือภาพจำลองความดีงามและสิ่งพึงปรารถนาต่าง ๆ

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ครูไม่ใช่เป็นเพียงผู้ถ่ายทอดความรู้อันจะเป็นเครื่องมือช่วยให้อาชีวะดำรงตนในสังคมเท่านั้น แต่ยังถ่ายทอดแบบฉบับความประพฤติ อุดมคติ ทัศนคติในการดำรงตนด้วย การที่เด็กจะได้รับถ่ายทอดนั้นก็ต้องอาศัยความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

อีเบล (Ebel , 1966 : 15 - 25) ก็กล่าวว่างานของครูมีสองลักษณะคือ ลักษณะทางความรู้ (Intellectual) และลักษณะทางมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship) ซึ่งจะช่วยให้เป็นครูที่ประสบความสำเร็จ ผู้ครูเป็นจำนวนมากประสบ

ความสำเร็จ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากประสบความสำเร็จในเรื่องสัมพันธภาพมากกว่าทางความรู้ และนักศึกษามักกล่าวว่า ลักษณะที่สำคัญที่สุดของการสอนคือการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน

✕ จากคำกล่าวนี้แสดงว่า ครูและนักเรียนจะต้องมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา นั่นเอง เพราะการสอนเป็นกระบวนการแห่งการร่วมมือกันระหว่างครูกับนักเรียน เป็นกระบวนการที่มีทั้งปฏิกิริยาตอบสนองและปฏิกิริยารวม บรรยากาศที่ครูและนักเรียนต่างเข้าใจและ เป็นกันเอง ย่อมส่งเสริมความงอกงามให้แก่การเรียนรู้และงานอื่น ๆ ของเด็กด้วย (เปรื่อง กุมุท, 2504 : 24) ซึ่งแบรดฟอร์ด (Bradford, 1960 : 16) ก็สนับสนุนว่า กระบวนการเรียนการสอนเป็นการติดต่อระหว่างบุคคล ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งอยู่ในรูปของการกระทำและคุณลักษณะของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งย่อมมีอิทธิพลต่อฝ่ายตรงกันข้าม

✕ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีผลต่อการเรียนและการปรับตัวของนักเรียนและการปรับตัวนั้นก็ เป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เด็กจะรู้จักดำเนินชีวิตได้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจสังคม การเมือง ก็ต้องอาศัยครู (อารี วัลย์โยกฤษ, 2513 : บทนำ) ซิมมอนส์ (Symonds, 1947 : 253) ใจกล้าว่า พฤติกรรมของครูมีผลสัมพันธ์กับนักเรียนคือ บุคลิกลักษณะของครูมีอิทธิพลต่อบุคลิกลักษณะและการปรับตัวของนักเรียน บราวน์ (กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์, 2495 : 12) ก็สนับสนุนว่า ครุนั้นมีอิทธิพลยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดในการศึกษา บรรดาหลักสูตรการปกครองและอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ แม้สำคัญเพียงไรก็หาเป็นประโยชน์และมีค่าไม่ ถ้าหากครูไม่ช่วยให้สิ่งเหล่านั้นเป็นประโยชน์แก่ความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน

สร้างศ โกวตระกูล (สมพร เทพสิทธา, 2503 : 51 - 52) ได้เขียนไว้ในเรื่อง เด็กเรียนช้าขึ้นประมปีทีหนึ่งว่า นักจิตวิทยาชาวอเมริกันคนหนึ่งได้ศึกษาพฤติกรรมของครูและนักเรียนโดยพบว่า บุคลิกภาพของครูมีอิทธิพลเหนือนักเรียนมาก ครูที่แสดงอาการและแสดงตัว เป็นผู้ดังให้นักเรียนทำตามทุกอย่าง ก็จะผลิตนักเรียนออกมาเป็นประเภทเดียวกัน ครูที่แสดงตัวในแบบผู้นำในระบอบประชาธิปไตยก็จะมีอิทธิพลให้นักเรียน

ประพจน์แบบประชาธิปไตย ฉะนั้นเราจะเห็นว่า การนั้นไม่เพียงแต่ให้ความรู้เท่านั้น แต่อาจจะมีอิทธิพลเหนือชีวิต เด็กทุกคนไปตลอดชีวิต แม้ว่าอิทธิพลนั้นจะไม่ทำให้เกิดผล ในทันทีทันใด แต่ผลนั้นก็ค่อย เกิดมีและ เจริญขึ้นทีละ เล็กละน้อย

นักการศึกษาเองก็เฝ้ากล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อการ ศึกษาของเด็กโดยกล่าวว่า เงื่อนไขสถานการณ์การเรียนรู้ประการหนึ่งมาจากคุณลักษณะ ของครู เขาสรุปว่าบุคลิกที่ถูกต้อง ทักษะและคุณลักษณะของครูจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการ เรียนรู้ที่ถูกต้องแก่เด็ก

นอกจากนี้แฟลน เฮอร์ล (Yee, 1971 : 41 - 42) ได้ทำการศึกษาปัญหา ที่ว่าการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครูกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อการ เรียนรู้ และการประสพผลสำเร็จอย่างไร โดยแยกเด็กเป็นสองพวกคือ พวกที่ถือตัวครูเป็น ศูนย์กลาง (Teacher-centered) และพวกที่ถือตัวนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner - centered) พบว่าพฤติกรรมที่แสดงความจง เกลียคจงซัง เด็กทำได้ เด็ก เป็นคนเฉยเมย ทอญนี้ เนื้อหาของการแก้ปัญหา มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นปฏิปักษ์กับ นักเรียนอื่น ปรับตัวไม่ได้ /

เลวิน, ลิปพิท และไวท์ (ถัด สวัสดิคามนิษฐ์ และคณะ, 2512 : 178 - 181) ได้ทดลอง เกี่ยวกับการปกครองชั้นเรียนมีอยู่สามแบบคือ

1. การปกครองแบบอัตตาธิปไตย อำนาจลึทธิขาดทุกอย่างอยู่ที่ครู การปกครองแบบนี้ทำให้เกิดผลคือ งานเสร็จ นักเรียนสอพลอได้คะแนนดี แต่ด้านบุคลิกภาพ เด็กจะเป็นคนก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ ขาดความคิดริเริ่มและการเป็นผู้นำ
2. การปกครองแบบประชาธิปไตย ทั้งครูและนักเรียนมีส่วนร่วมกันจะทำให้ งานเสร็จกว่าดี ทุกคนได้รับความพอใจ ในด้านบุคลิกภาพเด็กก็จะได้รับการฝึกการ เป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม อยุ่ร่วมกับผู้อื่นได้
3. การปกครองแบบปล่อยปละละเลย แบบนี้ครูไม่เอาใจใส่ต่อการ เรียน การสอน จะทำให้เกิดผลเสีย งานไม่เสร็จ เด็กเป็นคนทำงานไม่เป็น ไม่รู้จัก รับผิดชอบ ไร้ใจไม่ได้ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วแสดงให้เห็นว่า บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูในชั้นเรียนที่แสดงออกต่อเด็กซึ่งนับว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนและการประสพผลสำเร็จของเด็ก ดังนั้นในการเรียนการสอนที่จำเป็นจะต้องคำนึงถึงสัมพันธภาพที่จะให้กับเด็กด้วย รอทแมน (Rothman, 1966 : 33 - 36) กล่าวว่า ครูจะคงเป็นผู้เชี่ยวชาญเป็นพิเศษในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ และ กอ สวัสดิ์พาณิชย์ (กอ สวัสดิ์พาณิชย์, 2512 : 35) ก็กล่าวว่าทุกวันนี้วงการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ในหมู่นักเรียนที่ร่วมกันทำงานโดยดี และทุกคนมีความสุข การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนมีความเป็นกันเอง เห็นอกเห็นใจ ทำงานร่วมกันเป็นอย่างดี ก็จะช่วยให้การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อสรุปได้ว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้นมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและการประสพผลสำเร็จในการเรียนของเด็ก แต่เรายังไม่ทราบว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบใดจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพของนักเรียนสูงกว่ากัน ซึ่งเรื่องนี้เป็นสิ่งที่น่าศึกษาให้ละเอียด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนแบบใดจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ต้องการทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูในแบบต่าง ๆ กันคือ แบบอิตาเลียน ไทย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด
2. นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูในแบบต่าง ๆ กันคือ แบบอิตาเลียน ไทย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย มีการปรับตัวแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด
3. นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่างที่มีการปฏิสัมพันธ์กับครูแบบเดียวกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวแตกต่างกันหรือไม่

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้านี้จะชี้ให้เห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนในประเทศไทย เราเน้น ใ้เอาใจใส่หรือมอง เห็นความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งอาจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและการปรับตัวของนักเรียนมากน้อยเพียงใด มี การส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้ดีขึ้นในโรงเรียนอย่างไรบ้าง, มีความ เหมาะสมและเพียงพอแล้วหรือไม่ ซึ่งจะ เป็นแนวทางให้ครูผู้สอน, นักการศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงการเรียน การสอนให้ดียิ่งขึ้น ถ้าแนวทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบใดมีอิทธิพลต่อผลสัม- ฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียนมาก ก็จะได้หาวิธีช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมและมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนดีขึ้น ซึ่งจะทำให้นัก- เรียนมีความสุขจากสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวได้ทุกสถานการณ์ ซึ่งจะ เป็นผลดีต่อ ประเทศชาติในที่สุด

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษา อยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่เจ็ด ปีการศึกษา 2518 ในโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่อยู่ในภาคการศึกษา 12 คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ โรงเรียนวัดโสธรวราราม วรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา โรงเรียนปากพลี จังหวัดปราจีนบุรี โรงเรียนเมืองปราจีน- บุรี จังหวัดชลบุรี โรงเรียนบางละมุง จังหวัดระยอง โรงเรียนวัดป่าประดู่ จังหวัด จันทบุรี โรงเรียนสฤทธิเกษม และจังหวัดตราด โรงเรียนบ้านท่าเรือจาง รวมนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 423 คน เป็นชาย 217 คน และเป็นหญิง 206 คน

2. ตัวแปรที่จะทำการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ

- การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตย
- การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบประชาธิปไตย
- การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบปล่อยปละละเลย

— ၆၆၈

2.2 ตัวแปรตาม

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- การปรับตัว

กํานินยาสัตว์เผ่าเงาะ

1. กรุณาหมายถึงครุส่วนมากทั้งในอดีตและปัจจุบันที่สอนและปฏิบัติต่อเด็กจนกระทั่งเด็กมีความรู้ว่าการกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูเหล่านั้นอยู่ในความทรงจำหรือฝังใจเด็กตลอดมาไม่ว่างานบวกหรือลบก็ตาม

2. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งสามารถแยกให้เห็นในสามลักษณะคือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอิตาเลียน โดย การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบประชาธิปไตย และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งได้มาจากการสำรวจความรับรู้ของนักเรียนในกมลศรัยวาทที่มีต่อการแสดงออกของครูแบบต่าง ๆ

2.1 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสวงหาคำตอบจากนักเรียนซึ่งนักเรียนรู้สึกว่าตนได้รับการปฏิบัติแบบดั่งกับดักที่ครูชอบตั้งกฎเกณฑ์และบังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด โดยไม่ไ้เวลาหนึ่งถึงธรรมชาติจิตใจหรือความต้องการของเด็ก ครูกำหนดเนื้อหาวิชาที่สอนและกิจกรรมทุกอย่างให้โดยนักเรียนไม่มีส่วนรวม ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความสามารถ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบนี้วัดออกมาเป็นคะแนนได้ โดยใช้แบบทดสอบการปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตย

2.2 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบประชาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงต่อนักเรียนซึ่งนักเรียนรู้สึกว่าได้มีการปฏิบัติด้วยความเป็นคุณธรรม ครูให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป ในความสนิทสนม ส่งเสริมให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ถ้าจะมีการลงโทษครูก็จะอธิบายให้นักเรียน

ทราบเสียก่อน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบนี้อีกออกมา เป็นคะแนนได้โดยใช้แบบทดสอบการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย

2.3 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงต่อนักเรียนซึ่งนักเรียนรู้สึกว่าเขาไม่ได้รับการเอาใจใส่จากครูเลย ครูสอนตามเรื่องตามราว ไม่มีการเตรียมการสอน ปล่อยให้ให้นักเรียนทำอะไรตามความพอใจโดยไม่เอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบนี้อีกออกมา เป็นคะแนนได้โดยใช้แบบทดสอบการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงคะแนนรวมที่ได้จากแบบทดสอบมาตรฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวิชา ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

4. การปรับตัว หมายถึงความสามารถที่นักเรียนสามารถจะเข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ อยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข รู้จักสภาพของตนเอง ตลอดจนสภาพของการสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

.....

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาก่อนหน้า

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ในประเทศไทยยังไม่มีใครทำการศึกษาก่อนหน้านี้เลย แต่ก็มีเอกสารงานวิจัยที่อาจจะอ้างอิงได้พอสมควร

ในปัจจุบันนี้ทั้งวงการศึกษาระดับประถมศึกษาไปยอมรับแล้วว่า มนุษย์มีพัฒนาการที่อยู่มาร่วมกันทำงานได้ผลดีและมีความสุข ในโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน การปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและการปรับตัว เพราะการที่บุคคลจะประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ก็เพียงใดนั้น ไม่ได้นิ่งนอนใจองค์ประกอบทางจิตวิทยาเท่านั้น แต่ขึ้นกับองค์ประกอบทางจิตที่ไม่ใช่จิตวิทยาด้วย ซึ่ง ทราเวอร์ส (Travers , 1958 : 396) ได้กล่าวถึงตัวแปรทางจิตที่ไม่ใช่จิตวิทยาว่า การปรับตัว ความสนใจ ความมุ่งมั่น ทัศนคติที่มีต่อสถาบัน และอาจารย์ที่สอนต่างมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสิ้น และการที่เด็กจะมีบุคลิกภาพการปรับตัว เป็นเช่นไรนั้น ก็ขึ้นกับอิทธิพลของบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงต่อเด็ก (Symonds , 1947 : 253)

ผู้ทำงานในคลินิก (Clinical Worker) ก็ยอมรับว่า การเรียนนั้นเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป การเรียนรูของมนุษย์เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมทางสังคม นับตั้งแต่เกิดก็แวดล้อมไปด้วยแพทย์ พยาบาล แม่ และจากนี้เป็นต้นไปทั้งความรู้ ความคิด ความรู้สึก จิตมุ่งหมาย ค่านิยม และทางที่จะประพฤติปฏิบัติก็พัฒนาขึ้นมาจากการที่ได้มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ แต่เดิมก็เรียนรู้จากพ่อแม่ เพื่อน ครู อาจารย์ วัฒนธรรม จารีตประเพณีต่าง ๆ จะเห็นว่าครูก็เป็นหนึ่งในสิ่งแวดล้อมเด็ก เด็กจะเรียนรู้และมีความรู้สึก ปฏิบัติบางอย่างขึ้นกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเช่นกัน ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของเด็ก โดยกล่าวว่าสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ประการหนึ่งมาจากคุณลักษณะของครู โดยเฉพาะครูประจำชั้นที่รับผิดชอบส่วนใหญ่ต่อการเรียนรู้ของเด็ก สรุปว่าบุคลิกที่ถูกต้อง ทัศนคติ คุณลักษณะของครูจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้

ที่ลูกต้องแก้

แอน เคอร์สันและบริวเวอร์ (Yee , 1971 : 35 - 36) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า อิทธิพลส่วนมากไปจากครูและมีลักษณะกระเทือนต่อตัวเด็ก โดยเขาได้แบ่งพฤติกรรมของครูในชั้นเรียนเป็นสองแบบ คือ

1. Dominative มีการปฏิบัติ เช่น
 - บอกให้เด็กย้ายที่นั่ง
 - ไซการเหวี่ยง
 - ตักเตือนแบบปราศจากเหตุผล
 - เรียกร้องความสนใจจากเด็ก
2. Integrative มีการปฏิบัติ เช่น
 - ถามถึงความสนใจของนักเรียน
 - ช่วยเหลือเด็กในการแก้ปัญหา
 - ยอมรับพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก
 - มีการถามถึงความสนใจของ เด็กในขณะที่ยืนสอน

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า พฤติกรรมของเด็กขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของครู เด็กที่มีรูปแบบ Dominative จะเป็นคนที่มีพฤติกรรมค่อนข้างก้าวร้าว และชอบเป็นศัตรู ส่วนเด็กที่มีรูปแบบ Integrative จะเป็นคนที่ให้ความร่วมมือ มีพฤติกรรมที่นำตัวเองได้ จะมีพฤติกรรมที่น่ารำคาญ กวนใจ ไม่ลงรอย นอยลง

จากการศึกษาของแอน เคอร์สันและบริวเวอร์ครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูในชั้นเรียนซึ่งนับว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กที่ครูสอนนั้นสอน .

-นอกจากนั้น เลวิน, ลิปปิท และไวท์ (กวี สวัสดิ์ภานิชย์ และคณะ, 2512 :

178 - 181) ยังได้ทำการทดลองเกี่ยวกับการปกครองชั้นเรียนสามแบบคือ

1. การปกครองแบบอิตาธิปไตย (Autocratic) ได้แก่การปกครองที่ครูกำหนดเนื้อหาวิธีสอนและกิจกรรมทุกอย่างให้ โดยนักเรียนไม่มีส่วนร่วมเลย การมอบงาน

ให้นักเรียนทำก็ไม่ได้แจ้งความมุ่งหมาย นักเรียนคงปฏิบัติตามแต่โดยดีโดยซัดแย้งไม่ได้ นักเรียนไม่ควรมีความสัมพันธ์กับ เพื่อนนักเรียนด้วยกัน และการวัดผลก็ดำเนินไปตามความพอใจของครูคนเดียว

การปกครองแบบนี้ให้ผลดีในการเรียน คืองานเสร็จนักเรียนสอบได้คะแนนดี แต่ในด้านบุคลิกภาพทำให้เป็นแบบก้าวร้าว เนื่องจากครูถือว่าดบบังคับกับเด็ก ถ้ามีโอกาสวิพากษ์วิจารณ์ก็จะแสดงออกอย่างรุนแรง โดยเฉพาะที่ครูไปไต่ถามหรือดัดหลังครู ในระหว่าง เด็กด้วยกันก็มีการข่มขู่ และถ้ามีสิ่งใดผิดก็จะหาตัวผู้ผิดมาลงโทษกัน ในบรรยากาศของการปกครองแบบนี้เด็กจะขาดความรับผิดชอบ

2. การปกครองแบบประชาธิปไตย (Democratic) ครูมักจะกำนังและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมาย ครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือให้การเรียนเป็นไปโดยถูกต้องมีกิจกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งหัดให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่ตามแบบประชาธิปไตย มีการออกความคิดเห็น การรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และใช้วิธีการแก้ปัญหา การวัดผลเป็นไปตามแบบปรนัย และทำสม่ำเสมอติดต่อกันไป

การปกครองแบบนี้มีว่าได้ผลดี งานย่อมสำเร็จลงด้วยดี และทุกคนได้รับความพอใจ ในด้านบุคลิกภาพ เด็กจะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ การให้ความร่วมมือและเคารพซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาอย่างยิ่งในการที่คนจะอยู่รวมกัน

3. การปกครองแบบปล่อยปละละเลย (Laissez-faire) การปกครองแบบนี้มีลักษณะตรงกันข้ามกับการปกครองแบบประชาธิปไตย คือ ครูไม่เอาใจใส่ สอนตามเรื่องตามราว ไม่มีการเตรียมการสอน ถ้าเด็กอยากทำอะไรครูก็ปล่อยให้เด็กทำตามความพอใจของเด็ก การสอนก็ไม่ค่อยยึดถือหลักสูตร นักเรียนมักเผลอหลับนอน ซึ่งเด็กก็ปล่อยให้ไป การวัดผลก็เป็นไปโดยไม่ยึดหลักเกณฑ์ ลักษณะบางประการของการสอนแบบนี้ทำให้ครูเข้าใจว่านี่แหละคือการปกครองแบบประชาธิปไตย ทำให้เป็นผลเสียหาย เพราะการปกครองแบบนี้การเรียนไม่ได้ผลดี งานก็ไม่สำเร็จ แม้ว่าเด็กจะสบายใจตอนที่

ปล่อย แต่เมื่อปรากฏว่าไม่มีผลงานอะไรที่เด่น เด็กก็เกิดกลัวไม่พอใจตามมา
การปกครองแบบนี้ไม่ส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดี เด็กจะเป็นคนทำงานไม่เป็น ใ้รู้จัก
รับผิดชอบ ใ้ใจไม่ใ้

การศึกษาของ เลวิน, ลิปพิท และไวท์ ก็สอดคล้องกับการศึกษาของแฟลนเดอร์
อีกเช่นกัน โดยแฟลนเดอร์ (Yee , 1971 : 41 - 42) ได้ทำการศึกษาปัญหาที่ว่า
การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครูกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อการ เรียนรู้และ
การประสบผลสำเร็จอย่างไร แต่ไ้แบ่ง เด็กเป็นสองกลุ่มเท่านั้นคือ

1. กลุ่มที่เน้นกับครูแบบถือตัวครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher - centered)
ซึ่งจะมีพฤติกรรมต่าง ๆ เกือบสนองความต้องการของตัวเอง แล้วจึงมาถึงตัวปัญหาและเด็ก
ปรากฏว่าเด็กพวกนี้จะเกิดความวิตกกังวล ไม่สบายใจ

2. กลุ่มที่เน้นกับครูแบบถือตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง (Learner - centered)
ซึ่งจะมีพฤติกรรมต่าง ๆ เกือบสนองความต้องการของตัวเอง แล้วจึงมาถึงปัญหาและตัวครู
การศึกษารังนี้ แฟลนเดอร์ไ้สรุปว่า พฤติกรรมของครูที่แสดงความจงเกลียด
จงชังคำหยาบคาย จะทำให้เด็ก เป็นคนถอนหนี (withdrawal) เฉยเมย เนื่องจากการ
แก้ปัญหา มีพฤติกรรมที่ถ้าวราว เป็นปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนอื่น จะเห็นว่าการกระทำของครู
มีผลต่อตัวเด็กโดยตรงที่จะทำให้เด็กเป็นเช่นไร และมีผลต่อความรู้สึกชอบและไม่ชอบ
ในตัวครูของเ้ก็กด้วย ซึ่ง กอ สวัสดิ์พาณิชย์ (กอ สวัสดิ์พาณิชย์, 2506 : 154) ไ้ค้นว่า
ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่เด็กชอบ ตามความนึกเห็นของนักเรียนชั้นประถมปีที่
สอง ถึงชั้นปีที่สิบสอง จำนวน 12,000 คนในประเทศสหรัฐอเมริกาว่า ลักษณะของครู
ที่เด็กชอบมากที่สุดไ้แก่

1. ครูที่มีทัศนคติประชาธิปไตยและไ้กว้างขวางพื่อกับนักเรียน เป็นอย่างดี
2. มีความเมตตาและเอาใจใ้สนักเรียน เป็นรายบุคคล
3. มีความอดทน
4. มีความสนใจอย่างกว้างขวาง
5. มีลักษณะท่าทางและมารยาทอันงดงาม

6. มีความยุติธรรม
7. มีอารมณ์ขัน
8. ประพฤติตนเหมาะสมและสม่ำเสมอ
9. รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว
10. รู้จักยกย่องชมเชย เมื่อเด็กทำดี
11. มีสมรรถภาพในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง

นอกจากนี้ยังกล่าวต่อไปว่า ลักษณะดังกล่าวนี้ทั้งจะเป็นที่พึงพอใจในหมู่นักเรียนในประเทศอื่นรวมทั้งประเทศไทย เช่นเดียวกัน สำหรับในประเทศไทย มัทธนา ปิยะมาดา (มัทธนา ปิยะมาดา, 2511 : 98 - 99) ได้เฝ้าพิจารณาสำรวจลักษณะต่าง ๆ ของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และพบว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ของครูในสถานที่ที่มี 9 ประการ เกี่ยวข้องกับจากลักษณะที่สำคัญมากไปหาน้อยดังนี้

1. การสอนดี
2. มีเหตุผล เป็นประชาธิปไตย
3. มีความเมตตากรุณา
4. ให้ความสำคัญแก่นักเรียนได้
5. มีความยุติธรรมชัดเจน
6. มีบุคลิกภาพดี
7. มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน
8. ส่งเสริมให้กำลังใจยกย่องนักเรียน
9. ให้ความสำคัญแก่การแก่นักเรียน

จะเห็นได้ว่าลักษณะสำคัญประการหนึ่งของครูก็คือ การมีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนนั่นเอง สไลส์ และดอร์ซีย์ (Stiles and Dorsey , 1950 : 98 - 100) ได้ทำการศึกษาการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอน โดยได้แบ่งการเรียนการสอนออกเป็นสองแบบ คือ

๑. การเรียนการสอนแบบอิตาเลียน การเรียนการสอนแบบนี้เป็นแบบ

" สิ่งและเชื้อเพลิงโดยไม่ใช่อุตสาหกรรม " เด็กจะสนใจในบทเรียน เพื่อคะแนนของเขาเอง
 ไม่มีภาวะสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับเพื่อน ๆ การเรียนการสอนแบบนี้มีลักษณะดังนี้คือ

1.1 ครูต้องการให้เด็กสนใจในบทเรียนที่ตนกำลังสอนเท่านั้น ไม่ได้
 มีจุดมุ่งหมายให้เด็กมีความงอกงามในทางอื่น ๆ ควบ

1.2 ครูใช้โทษพยายามทำให้เด็กเห็นความสำคัญของความรู้ แต่ต้องการ
 กระแนะเป็นสำคัญ

1.3 การรักษาระเบียบวินัยในชั้นเรียน ที่ใช้วิธีบังคับให้เด็กอยู่นิ่ง ๆ
 ครูใช้กฎเกณฑ์ตามที่ตนพอใจ ไม่ได้คำนึงถึงธรรมชาติและจิตใจของเด็ก - ไม่ได้คำนึงถึง
 ความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านบุคลิกภาพและความสามารถ

ครูที่ใช้การสอนแบบนี้ จะทำให้มีบุคลิกภาพแบบตัวใครตัวมัน ไม่มีทักษะ
 อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

2. การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตย ครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ให้เด็ก
 ร่วมในการวางแผนและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูยอมรับ
 ในเรื่องความแตกต่างของเด็กในชั้น ความสนใจ ความสามารถ ทัศนคติ ไม่มีการ
 ใช้แรงจูงใจภายนอก แต่ความสนใจในการเรียนเกิดขึ้นเพราะเด็กต้องการไ้ความรู้
 มากกว่าคะแนน การเรียนการสอนแบบนี้ทำให้นักเรียนเป็นคนที่ลงมือ รู้จักให้ความ
 ร่วมมือกับทุกคน

จะเห็นได้ว่าการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบประชาธิปไตยทำให้เด็กมี
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีบุคลิกภาพที่จัดว่ามีการปรับตัวดี ส่วนการปฏิสัมพันธ์
 ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตย จะทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เช่นกัน
 แต่ทางด้านการบุคลิกภาพ เด็กจะมีพฤติกรรมที่จัดว่าปรับตัวได้ไม่ดี และการปฏิสัมพันธ์
 ระหว่างครูกับนักเรียนแบบปล่อยปละละเลยนั้น เป็นผลเสียทั้งด้านการบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียน

นอกจากเอกสารการวิจัยทั้งที่กล่าวมาแล้ว นี้ (Yee, 1971 : 22 - 23)
 ก็กล่าวว่า โรงเรียนเป็นองค์การทางสังคมอย่างหนึ่ง เมื่อเป็นองค์การทางสังคม

ก็เป็นระบบการปฏิสัมพันธ์ของคนในองค์กรนั้น นั่นคือในโรงเรียนก็จะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับตัวแทน (Agencies) อื่น ๆ โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้นมีอิทธิพลมาก ถ้ามีการปฏิสัมพันธ์ในทางบวก ก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการปรับตัว แต่ถ้ามีการปฏิสัมพันธ์กันในทางลบ ก็จะทำให้เด็กนักเรียนเกิดความคับข้องใจ

นอกจากนี้ก็มีการวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและการประสบความสำเร็จของเด็ก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าครูเองก็เปรียบเสมือนพ่อแม่คนหนึ่งของเด็ก และเด็กก็ใช้เวลาเกือบหนึ่งในสามของวัยเด็กอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดของครู (สุภา มาลากุล ณ อยุธยา, 2509: 2) ดังนั้นครูก็จะมีอิทธิพลเช่นเดียวกับพ่อแม่

วิทเมอร์ (Wimer, 1937 : 750 - 763) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกซึ่งมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของลูกพบว่าเด็กที่ปรับตัวได้ดี มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับพ่อแม่ น้อยกว่าเด็กที่มีปัญหา - เด็กเกเรหรือเด็กประเภทอาการค่อนข้างเป็นโรคจิต ราวเริง และเศร้าซึม (prepsychotics manic - depression) และจิตเภท

(schizophrenia)

แลนดิส (Landis, 1954 : 105 - 106) ได้ศึกษาการปรับตัวของวัยรุ่นซึ่งมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ปกครองแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวด โดยส่งแบบสอบถามเด็กชั้นสูงสุดของโรงเรียนมัธยม นักเรียนชายจำนวน 1900 คน นักเรียนหญิงจำนวน 2410 คน พบว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่ปกครองแบบประชาธิปไตยปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่ปกครองแบบเข้มงวดอย่างเด่นชัด

แรดเก้ (Radke, 1964 : 1 - 12) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กว่า บิดามารดาที่ฝึกความเป็นระเบียบจะทำให้เด็กเป็นคนเจ้าระเบียบ การพิกุลเกณฑ์มีอารมณ์มั่นคงและปรับตัวได้ดี

บิดามารดาที่เข้มงวด จะทำให้บุตรมีความวิตกกังวลสูง อารมณ์ไม่มั่นคง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ก้าวร้าวและมีเพื่อนน้อย

บิดามารดาที่ให้อิสระแก่บุตร จะทำให้บุตรก็อริ้น ก้าวร้าว เป็นตัวของตัวเอง

และมีเพื่อนมาก

มีความรักที่ตามมาใจบ่ตรมาก จะทำให้บุตร เป็นคนก่อดร้น ก้าวร้าว เป็นตัว
ของตัว เองและชอบคบ เกือบ

แมกเลดเลนค (Guskim / Gvskin, 1971 : 100 - 101) ได้ทำการ
วิจัยพบว่า พฤติกรรมและความคาดหวังของครูที่แสดงต่อเด็ก ครูมักป้ิอพิธิผลต่อเด็กจน
และมักถากว่า เด็กก่งซี่ เกียจไม่ยากล เรียบน เด็ก เวนนี้แมจะตองการผลสัมฤทธิ์สูงและ เกย
สูงมาแล้ว แตมา เจอกรแบบนี้ก็ทำให้ผลสัมฤทธิ์ต่ำไค้ เสนรี (Molendon, 1971 :
18 - 19) ก็กล่าวสนัสนุถึงอิทธิพลของครูโดยถาวว่า ครูสำคัญที่ปลุกฝังให้เด็กเป็น
คน เกียจ เเจยหรือหัวอวน เด็กจะมีพบาพอยางไรขึ้นกับนิสัยของครู

สมมุติฐานในการวิจัย

จากเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาก่อนทั่วถึงโลกถาวมาแล้ว
ข้างคน สามารถนำมาตั้ง เป็นสมมุติฐานในการคนกว่าดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย
และแบบปล่อยปละละเลย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียบนแตกต่างกัน
2. กลุ่มตัวอย่างที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย
และแบบปล่อยปละละเลย จะมีการปรับตัวแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

* กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ประจำปีการศึกษา 2518 ของโรงเรียนในภาคการศึกษา 12 คือ โรงเรียนปากพลี นครนายก โรงเรียนเมือง ปราจีนบุรี โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ฉะเชิงเทรา โรงเรียนบางละมุง ชลบุรี โรงเรียนวัดป่าประดู่ ระยอง โรงเรียนสฤณทิศา จันทบุรี และโรงเรียนบ้านท่าเรือจ้าง ตราก โดยสุ่มมาห้องเรียนละ 30 % จำนวน 423 คน เป็นนักเรียนชาย 217 คน นักเรียนหญิง 206 คน ดังแสดงในตารางที่ 1 *

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างแยกตามโรงเรียนและเพศของนักเรียน

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		เลือกได้	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ปากพลี	21	17	19	14
เมืองปราจีนบุรี	18	31	18	31
วัดโสธรวรารามวรวิหาร	37	42	35	35
บางละมุง	35	15	35	15
วัดป่าประดู่	37	36	35	33
สฤณทิศา	51	58	48	53
บ้านท่าเรือจ้าง	18	7	18	7
รวม	217	206	208	188
รวมทั้งสิ้น	423		396	

เมื่อทำการทดสอบและตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดการปฏิบัติงานของครูกับนักเรียนตามหลักเกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบแล้ว จึงได้ตัดนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างออกไป 27 คน เนื่องจากคะแนนสูงสุดที่ได้จากแบบทดสอบวัดการปฏิบัติงานของครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย อย่างใดอย่างหนึ่งมากกว่าคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดการปฏิบัติงานของครูกับนักเรียนที่รองลงมาไม่ถึง 6 คะแนน เหลือไว้ทำการวิเคราะห์ 396 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแยกตามการปฏิบัติงานของครูกับนักเรียน และเพศของนักเรียนแต่ละโรงเรียน

โรงเรียน	อัตตาธิปไตย		ประชาธิปไตย		ปล่อยปละละเลย	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ปากพลี	5	7	9	5	5	2
เมืงปราชินบุรี	—	12	16	16	2	3
วัดโสธรวรารามวรวิหาร	8	14	20	21	7	—
บางละมุง	6	4	23	10	6	1
วัดป่าประดู่	9	12	23	18	3	3
สเปชชีเคซ	8	15	31	36	9	2
บ้านท่าเรือจ้าง	2	2	10	5	6	—
รวม	38	66	132	111	38	11
รวมทั้งสิ้น	104		243		49	

เมื่อพิจารณาตามประเภทของการปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนและเพศของกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการ ปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียนไทย จำนวน 104 คน เป็นชาย 38 คน เป็นหญิง 66 คน การปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย จำนวน 243 คน เป็นชาย 132 คน เป็นหญิง 111 คน การปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย จำนวน 49 คน เป็นชาย 38 คน เป็นหญิง 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชุด คือ

1. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านการปรับตัว
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนแบบอิตาเลียนไทย
แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย

แบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านการปรับตัว

ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านการปรับตัวที่ สุนันท์ ถลโกสุม (สุนันท์ ถลโกสุม, 2516 ภาคผนวก ข) สร้างขึ้นเพื่อวัดพฤติกรรมด้านการปรับตัวของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยอาศัยแนวของแบบทดสอบ California Test of Personality (Thorpe and Clark, 1953.5) แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .80 มีจำนวน 40 ข้อ รายละเอียดของแบบสอบถามมีดังนี้

1. ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแต่ละข้อกำหนดข้อความหรือสถานการณ์ให้ผู้ตอบได้อ่านแล้วให้พิจารณาข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้นั้นตรงกับลักษณะนิสัย ความรู้สึก หรือเคยประพฤติปฏิบัติเหมือนกับข้อเท็จจริงในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ๆ หรือไม่มากนักน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาได้แล้วจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในมาตราที่กำหนดให้ 4 ระดับ คือ ไม่เป็นความจริง จริงบ้างไม่จริงบ้าง เป็นจริงมากกว่าไม่จริง เป็นจริงเสมอ ในกระดานคำตอบ

ตัวอย่าง

(ก) ข้าพเจ้าชอบดู
หนังไทย

ไม่เป็นความจริง	จริงบ้างไม่ จริงบ้าง	เป็นจริงมากกว่า ไม่จริง	เป็นจริงเสมอ

2. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

คะแนนพฤติกรรมด้านการปรับตัวได้จากคะแนนรวมในการตอบข้อความทั้งหมด
เกณฑ์การให้คะแนนกำหนดเป็นน้ำหนักคะแนน โดยแบ่งการให้คะแนนเป็นสองตอน คือ

ตอนแรก ตั้งแต่ข้อ 1 ถึงข้อ 23 เป็นข้อความที่กำหนดคะแนนดังนี้

ตอบในช่องเป็นจริงเสมอให้คะแนน	4
ตอบในช่องเป็นจริงมากกว่าไม่จริงให้คะแนน	3
ตอบในช่องจริงบ้างไม่จริงบ้างให้คะแนน	2
ตอบในช่องไม่เป็นความจริงให้คะแนน	1

ตอนที่สอง ตั้งแต่ข้อ 24 ถึงข้อ 40 การให้น้ำหนักคะแนนจะต้องกลับสเกล

ดังนี้

ตอบในช่องเป็นจริงเสมอให้คะแนน	1
ตอบในช่องเป็นจริงมากกว่าไม่จริงให้คะแนน	2
ตอบในช่องจริงบ้างไม่จริงบ้างให้คะแนน	3
ตอบในช่องไม่เป็นความจริงให้คะแนน	4

การตรวจให้คะแนนแบบนี้กำหนดว่า ผู้ที่มีการปรับตัวดี จะมีคะแนนจากแบบทดสอบฉบับนี้สูง
ส่วนผู้ที่มีการปรับตัวได้ไม่ดี จะมีคะแนนจากแบบทดสอบฉบับนี้น้อย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบฉบับนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทดสอบใน 5 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ โดยเลือกเอาเฉพาะฉบับที่เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดในแต่ละวิชา

คือ	ภาษาอังกฤษ	ได้แก่	อ่านอังกฤษฉบับ ก
	ภาษาไทย	ได้แก่	อ่านไทยฉบับ ก
	สังคมศึกษา	ได้แก่	หน้าที่ฉบับ ก
	ศาสนาและวัฒนธรรม	ได้แก่	ปัญหาฉบับ ก
	วิทยาศาสตร์	ได้แก่	เหตุผลฉบับ ก

แบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

แบบทดสอบฉบับนี้ ผู้วิจัยและคณะได้ร่วมกันสร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการเป็นขั้นๆ ดังนี้คือ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น จากการศึกษาของ เลวิน ลิปพิท และ ไวท์ (กอ สวัสดิ์พานิชย์ และ คณะ, 2512 : 178 - 181) เอกสารประกอบการเรียนวิชาการมัธยมศึกษาเรื่องความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย การศึกษาของ สไตลส์ และ คอว์ซี (Stiles and Dorsey, 1950 : 98 - 100) เป็นต้น
2. วิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียนในห้องเรียนโดยใช้วิธีการ Critical Incident Technique โดยได้รับความร่วมมือจากนิสิตปริญญาโทสาขาการแนะแนว ปีการศึกษา 2518 จำนวน 20 คน โดยให้เขียนพฤติกรรมของครูหรือสถานการณ์ที่แสดงถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย
3. สร้างนิยามศัพท์จากการวิเคราะห์เนื้อหาในข้อ 1 และข้อ 2 มีดังนี้คือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรม

ที่ครูแสดงต่อนักเรียน โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ชอบตั้งกฎเกณฑ์และบังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด
- ไม่ยอมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง
- ชอบลงโทษนักเรียนตามอารมณ์
- ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความสามารถ
- ไม่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

การปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียนแบบประชาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงต่อนักเรียน โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- มีความยุติธรรม
- ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
- รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
- ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนแสดงความสามารถอย่างเต็มที่
- มีเหตุผล

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงต่อนักเรียน โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ไม่เอาใจใส่นักเรียนและการสอน

4. สร้างข้อความของแบบทดสอบจากนิยามศัพท์ ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 90 ข้อความ โดยแบ่งออกเป็นพฤติกรรมซึ่งแสดงถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย แบบละ 30 ข้อความ

5. นำข้อความทั้งหมดนี้ไปให้เด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 อ่านทีละข้อ แล้วถามเด็กว่าเข้าใจแต่ละข้ออย่างไร ข้อไหนบ้างหรือคำไหนบ้างที่ไม่เข้าใจพร้อมทั้งถามเด็กว่า เขามีครูทั้งหมดกี่คนที่เคยสอนมารวมทั้งที่กำลังสอนอยู่ในปัจจุบัน แล้วให้ใส่จำนวนครูที่แสดงพฤติกรรมในแต่ละข้อเพื่อตรวจสอบว่าเด็กเข้าใจภาษาที่เขียนในแต่ละพฤติกรรมหรือไม่

6. นำข้อความทั้งหมดนี้ไปหาความเที่ยงตรงแบบ Face Validity อีกครั้งหนึ่ง โดยให้อาจารย์ในสาขาการแนะแนว สาขาสังคมวิทยา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบว่า พฤติกรรมในแต่ละข้อนั้นเป็นลักษณะของการปฏิสัมพันธ์แบบไหน ซึ่งผลจากการตัดสินของอาจารย์ครั้งนี้ปรากฏว่า เป็นที่ยอมรับตรงกันว่าข้อความในแต่ละแบบนั้นเป็นลักษณะของการปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งตรงตามที่สร้างจริง

7. นำแบบทดสอบฉบับนี้ไปทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเทพปรานี นนทบุรี จำนวน 39 คน โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

7.1 ให้นักเรียนนึกถึงครูที่เขารู้สึกประทับใจมากที่สุดจะเป็นในทางบวกหรือลบก็ตามมา 5 คน แล้วให้เขาแทนชื่อครูทั้ง 5 คนนั้นด้วยอักษร ก ข ค ง และ จ หลังจากนั้นให้เขาอ่านพฤติกรรมของครูในแต่ละข้อของแบบทดสอบว่ามีครูคนใดบ้างใน 5 คนที่แสดงพฤติกรรมอย่างนั้นๆ

7.2 ให้เด็กทำแบบทดสอบฉบับเดิม แต่ให้ตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

7.3 คัดคะแนนของแบบทดสอบใน 7.1 และ 7.2 ตามวิธีการให้คะแนนของแบบทดสอบแต่ละฉบับ ดังปรากฏในภาคผนวก ก แล้วนำมาหาค่าสหสัมพันธ์แบบจังก์ชันคัม (Rank Correlation)

$$r = 1 - \frac{6 \sum D^2}{n^3 - n}$$

ผลปรากฏว่าแบบทดสอบการปฏิสัมพันธ์แต่ละประเภทมีค่า r ดังต่อไปนี้

แบบทดสอบการปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตยเท่ากับ .8858

แบบทดสอบการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยเท่ากับ .7052

แบบทดสอบการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยเท่ากับ .9000

ซึ่งนับว่าแบบทดสอบนี้มีความเที่ยงตรงแบบ Concurrent Validity แล้วนำค่าสหสัมพันธ์ทั้ง 3 ฉบับมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t -test ได้ค่า t เท่ากับ 3.8172

4.3352 และ 3.5768 ตามลำดับ แสดงจำแนกแบบทดสอบมีความเที่ยงตรงที่จะวัดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย

ลักษณะของแบบทดสอบ

หลังจากทดสอบว่าข้อความเหล่านี้มีความเที่ยงตรง (Face Validity) แล้วก็นำมาสร้างเป็นลักษณะของแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบชนิดมาตราส่วนประมาณค่าโดยแบบทดสอบแต่ละข้อกำหนด ข้อความให้ผู้ตอบอ่านแล้วให้พิจารณาข้อความที่กำหนดให้ นั้นว่า ตรงกับลักษณะนิสัย ความรู้สึกหรือการประพฤติปฏิบัติของครูที่ปฏิบัติกับนักเรียนมากน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาได้แล้วจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในมาตราที่กำหนดให้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

(๐) ครูลงโทษนักเรียนโดยไม่ชี้แจงถึงสาเหตุ

(๐๐) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดคุยก่อน

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบใดที่นักเรียนกาเครื่องหมายในช่อง มากที่สุดให้ 5 คะแนน มากให้ 4 คะแนน ปานกลางให้ 3 คะแนน น้อยให้ 2 คะแนน น้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

ความหมายของมาตราส่วน

มากที่สุด หมายความว่า เด็กได้รับหรือได้เห็นพฤติกรรมอย่างนั้นๆ ของครู บ่อยที่สุด

มาก หมายความว่า เด็กได้รับหรือได้เห็นพฤติกรรมอย่างนั้นๆ บ่อยๆ

ปานกลาง หมายความว่า เด็กได้รับหรือได้เห็นพฤติกรรมอย่างนั้นๆ ไม่บ่อย

นัก

น้อย หมายความว่า เด็กได้รับหรือได้เห็นพฤติกรรมอย่างนั้นๆ เป็นบางครั้ง

ครั้ง

น้อยที่สุด หมายความว่า เด็กได้รับหรือได้เห็นพฤติกรรมอย่างนั้นๆ นานๆ ครั้ง

หรือไม่เคยเลย

เมื่อรวมคะแนนแต่ละประเภทของแบบทดสอบของนักเรียนแต่ละคนแล้ว นักเรียนคนใดได้คะแนนประเภทใดประเภทหนึ่งมากกว่าคะแนนในประเภทรองลงมาไม่ต่ำกว่า 6 คะแนนจะถือว่านักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูตามประเภทที่ได้คะแนนสูงสุด การที่ถือความแตกต่าง 6 คะแนน เพราะได้ทดสอบความแตกต่างแล้วปรากฏว่าเกณฑ์ 6 คะแนนนี้สามารถแบ่งแยกกลุ่มตัวอย่างได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังข้อมูลในภาคผนวก ก ตัวอย่าง

	อัคราธิปไตย	ประชาธิปไตย	ปล่อยปละละเลย
คะแนนนาย ก	69	76	67
คะแนนนาย ข	76	80	50

จึงจัดให้นาย ก ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย เพราะได้คะแนนสูงกว่าคะแนนที่รองลงมาก็คือ อัคราธิปไตย มากกว่า 6 คะแนน ส่วนนาย ข ต้องคัดออกไปไม่นำมาวิเคราะห์เพราะคะแนนประชาธิปไตยสูงกว่าอัคราธิปไตยไม่ถึง 6 คะแนนแม้จะมากกว่าปล่อยปละละเลยถึง 30 คะแนนก็ตาม

8. การทดลองสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ

คณะผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบฉบับนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2518 โรงเรียนสาทร อ. เมือง จ. นครนายก และโรงเรียนมะสังมิตรภาพที่ 55 จ. นนทบุรี จำนวน 136 คน ใช้เวลาในการตอบข้อทดสอบประมาณ 90 นาที แล้วนำคำตอบมาตรวจให้คะแนนตามหลักเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำมาแยกวิเคราะห์ดังนี้

- 8.1 หาอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแต่ละข้อ
- 8.2 หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละประเภท
- 8.3 หาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ
- 8.4 ทดลองทำ Pilot Study

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

โดยมีลำดับขั้นดังนี้

1. แจกนับเป็นรายข้อเพื่อหาว่าในแต่ละข้อมีผู้ตอบของละกี่คน
2. ในแบบทดสอบแต่ละประเภทคือ แบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์แบบอรรถาธิปไตย

แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยละละเลย แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ แล้วหาคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อของคะแนนในกลุ่มสูง และคะแนนในกลุ่มต่ำ แล้วใช้ t - test (Edwards, 1957 : 153 - 154) ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อระหว่าง 2 กลุ่ม

$$\text{สูตรที่ใช้คือ } t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{\sum X_H^2 - (\sum X_H)^2}{N_H} + \frac{\sum X_L^2 - (\sum X_L)^2}{N_L}}}$$

แบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแต่ละแบบ ได้เลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปไว้เพราะเอ็ดเวิร์ด (Edwards, 1957 : 153 - 154) ให้ความเห็นว่าแบบทดสอบที่มีค่า ตั้งแต่ระดับขึ้นไปมีคุณภาพสูง ปรากฏว่าได้เลือกแบบทดสอบไว้ชุดละ 30 ข้อ การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

นำแบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงซึ่งได้คัดเลือกไว้มารวมคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่งหลังจากนั้นจึงนำคะแนนมาหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้ Alpha Coefficient ของ Cronbach (Cronbach, 1972 : 126)

$$\text{สูตรที่ใช้ } \alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right)$$

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละประเภทดังนี้คือ

- แบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอรรถาธิปไตย เท่ากับ .9216
- แบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบประชาธิปไตย เท่ากับ .9222
- แบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบปล่อยละละเลย เท่ากับ .9401

หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

จากการวิเคราะห์ปรากฏว่าแบบทดสอบแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น สูงถือว่าแบบทดสอบนี้มีความเที่ยงตรงตามทฤษฎีซึ่งเรียกว่า ความเที่ยงตรงภายใน (Internal Consistency) (Anastasi, 1968 : 114 - 122; Cronbach, 1970 : 144)

นอกจากนี้ผู้วิจัยและคณะยังได้นำแบบทดสอบนี้ไปทำ Pilot Study เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่ง โดยทำการทดสอบกับนักเรียนโรงเรียนศรีอักษร กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์ในแต่ละแบบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ดังปรากฏในภาคผนวก ก. จึงถือว่าแบบทดสอบทั้ง 3 ประเภทนี้มีคุณภาพเป็นที่ใช้ได้ และมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการทดสอบผู้วิจัยได้เดินทางไปทำการทดสอบด้วยตนเอง แต่เนื่องจากข้อข้อทดสอบหลายข้อคือ

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการปรับตัว จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที
2. แบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 วิชา คือ
 - 2.1 ภาษาอังกฤษ อ่านอังกฤษ ฉบับ ก จำนวน 50 ข้อ ใช้เวลา 45 นาที
 - 2.2 ภาษาไทย อ่านไทย ฉบับ ก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที
 - 2.3 คณิตศาสตร์ ปัญหา ฉบับ ก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที
 - 2.4 วิทยาศาสตร์ เหตุผล ฉบับ ก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที
 - 2.5 สังคมศึกษา หน้าที่ ฉบับ ก จำนวน 25 ข้อ ใช้เวลา 25 นาที

3. แบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จำนวน 90 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 60 นาที รวมเวลาที่ทำการทดสอบทั้งหมดเกือบ 5 ชั่วโมง รวมทั้งใช้เวลาในการอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นจึงต้องจัดการสอบโรงเรียนละ 1 วัน ภาคเช้า ทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาคบ่ายสอบความสามารถในการปรับตัวและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามคำชี้แจงดังอธิบายไว้หน้าปก แบบทดสอบแต่ละฉบับทุกประการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาคะแนนเฉลี่ยใช้สูตร (Guildford, 1950 : 44)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

2. หาค่าความแปรปรวน ใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 67)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

3. วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนใช้สูตร (Edwards, 1957 : 153 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{\sum X_H^2 - (\sum X_H)^2 + \sum X_L^2 - (\sum X_L)^2}{N(N-1)}}$$

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียน โดยใช้ Alpha Coefficient Cronbach (Cronbach, 1972 : 126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right)$$

5. หาค่าสหสัมพันธ์ แบบจัดอันดับ (Rank correlation) โดยใช้สูตร (Spearman, 1938 : 133)

$$\rho = 1 - \frac{6 \sum D^2}{n^3 - n}$$

6. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สูตร (Edwards, 1968 : 94)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

7. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้สูตร

(Lindqvist, 1956: 56) $F = \frac{MS_A}{MS_W}$

และถ้าพบว่า คะแนนของตัวแปรที่ทำการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็จะทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q - statistics แบบ Newman - Keul Method (Winer, 1962: 185)

$$Q = \frac{\tilde{T}_j - \tilde{T}_j}{\sqrt{MS_{error} / n}}$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งการแปลความหมายต่อข้อมูลที่จะเสนอในที่นี้เกี่ยวข้องกับตัวเลขและสถิติอยู่มาก ดังนั้นเพื่อความสะดวกและความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน จึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ดังต่อไปนี้

X	แทน	คะแนนดิบ
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบ
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน	ความแปรปรวน
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ชนิด
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปร 3 ชนิด
MS_A	แทน	ค่า Mean Square ระหว่างตัวแปร
MS_W	แทน	ค่า Mean Square ภายใน
df	แทน	degree of freedom

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกเป็น 2 ตอนตามลักษณะของสมมุติฐาน ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ การปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน
 - 1.1 ความแตกต่างในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างโดยแยกตามการปฏิสัมพันธ์
 - 1.2 ความแตกต่างในการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างโดยแยกตามการปฏิสัมพันธ์
 2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบเดียวกันกับเพศ
 - 2.1 ความแตกต่างในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบเดียวกัน โดยแยกตามเพศ
 - 2.2 ความแตกต่างในการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบเดียวกัน โดยแยกตามเพศ
- เพื่อความสะดวกในการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรต่างๆดังกล่าวจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรเหล่านั้นเสียก่อน

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างแยกตาม
การปฏิสัมพันธ์และเพศ

การปฏิสัมพันธ์	เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	S
อัคราธิปไตย	ชาย	38	188.8421	14870.2980	121.9438
	หญิง	66	271.5757	341.8041	18.4879
	รวม	104	241.3461	7145.3353	84.5300
ประชาธิปไตย	ชาย	132	269.265	370.058	19.2368
	หญิง	111	272.207	612.165	24.7419
	รวม	243	270.6090	480.7349	21.9256
ปล่อยปละละเลย	ชาย	38	209.0263	2998.2965	54.7567
	หญิง	11	249.1818	234.9636	15.3285
	รวม	49	218.0408	2646.7066	51.4461

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัคราธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย ปรากฏว่านักเรียนชายได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัคราธิปไตยได้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่สุด นักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยได้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุด ในด้านความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำที่สุด นักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัคราธิปไตยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงที่สุด

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามการปฏิสัมพันธ์และเพศ

การปฏิสัมพันธ์	เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	S
อัตตาธิปไตย	ชาย	38	79.5526	674.7403	25.9757
	หญิง	66	90.2878	421.8389	20.5387
	รวม	104	86.3653	535.5739	23.1424
ประชาธิปไตย	ชาย	132	103.6363	4364.0434	66.0609
	หญิง	111	102.0090	228.4999	16.9852
	รวม	243	102.8930	324.7438	18.0207
ปล่อยปละละเลย	ชาย	38	92.6578	589.7446	24.2846
	หญิง	11	10.6000	249.0000	15.7797
	รวม	49	95.6530	538.1062	23.1971

จากตารางที่ 4 กลุ่มนักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวต่ำที่สุด กลุ่มนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวสูงที่สุด ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก็เช่นเดียวกัน กลุ่มนักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยมีค่าคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำที่สุด กลุ่มนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยมีค่าคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างด้านต่างๆ

1. การเปรียบเทียบด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียน นักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย นักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน

Source of Variation	df	Sum of Square	Mean Square	F
Among Mean	2	144729.0900	72364.5400	29.03 **
Within Group	393	979349.3300	2491.98	
Total	395	1124078.4		

$$F_{.99} (2, 393) = 4.68$$

จากตารางที่ 5 ค่าความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายหญิง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ว่า "กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียนแบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน"

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันสูงมาก แต่ยังไม่สามารถกำหนดได้ว่านักเรียนกลุ่มใดจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่ากัน ซึ่งจะทดสอบโดยวิธี Studentized t - statistics แบบ Newman Keul Method

ตาราง 6 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแยกตามการปฏิสัมพันธ์

การปฏิสัมพันธ์	ปล่อยปละละเลย	อัคราชีพไทย	ประชาธิปไตย
ปล่อยปละละเลย	-	**+	**+
อัคราชีพไทย	-	-	**
ประชาธิปไตย	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์ จากครูทั้ง 3 แบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมดทุกคู่ จากค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแต่ละคู่ แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์ จากครูแบบปล่อยปละละเลย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัคราชีพไทยและแบบประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัคราชีพไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์จากครูแบบปล่อยปละละเลย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่สุด (รายละเอียดของตารางที่ 6 จะปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก.)

นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอศตาทิ ไปโดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระหว่างกลางคือไม่ต่ำหรือสูงเกินไป และนักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยนั้นก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุด

2. การเปรียบเทียบด้านการปรับตัว เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านการปรับตัวของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอศตาทิไทย นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถในการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน

Source of Variation	df	Sum of Square	Mean Square	F
Among Mean	2	1106243	553121.5	87.8299 **
Within Group	393	2474973.5	6297.642	
Total	395	3581216.5		

$$F_{.99} (2, 393) = 4.68$$

จากตารางที่ 7 ค่าความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกัน แต่ยังไม่สามารถจะทราบได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบใดมีการปรับตัวดีกว่ากัน ซึ่งจะได้ทำการทดสอบโดยวิธี Studentized t -

statistics แบบ Newman Kewl Method

ตาราง 8 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวแยกตามการปฏิสัมพันธ์

การปฏิสัมพันธ์	อัคราธิปไตย	ปล่อยปลละละเลย	ประชาธิปไตย
อัคราธิปไตย	-	**	**
ปล่อยปลละละเลย	-	-	**
ประชาธิปไตย	-	-	-

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 8 ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์ทั้ง 3 แบบคือ แบบอัคราธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปลละละเลย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 หมดทุกคู่ จากค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแต่ละคู่ แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์จากครูแบบประชาธิปไตย มีการปรับตัวได้ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปลละละเลย และแบบอัคราธิปไตย และนักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปลละละเลยมีการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัคราธิปไตย จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย มีการปรับตัวได้ดีที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปลละละเลยและแบบอัคราธิปไตย (รายละเอียดของตารางที่ 8 จะปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก.)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบเดียวกัน โดยการวิเคราะห์ความแตกต่าง $t = 1.000$

ตาราง 9 ผลการทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียน

เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ชาย	38	188.8421	14870.2980	121.9438	3.7509**
หญิง	66	271.5757	341.8041	18.4879	

$$t_{.01} = + 2.68$$

$$df = 102$$

จากตารางที่ 9 ค่าความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบเดียวกัน

ตาราง 10 ผลการทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย

เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ชาย	132	269.265	370.0589	19.2369	1.0201
หญิง	111	272.207	612.1657	24.7419	

จากตารางที่ 10 ค่าความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย

เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ชาย	38	209.0263	2998.2965	54.7567	4.0102 **
หญิง	11	249.1818	234.9636	15.3285	

$$F_{.01} = + 2.68$$

$$df = 47$$

จากตารางที่ 11 ค่าความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบเดียวกัน

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของการปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบเดียวกัน โดยการวิเคราะห์ความแตกต่าง (t - test)

ตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างของการปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียนไทย

เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ชาย	38	79.5526	674.7403	25.9757	2.1846 **
หญิง	66	90.2878	421.8389	20.5387	

$$F_{.05} = + 1.99$$

$$df = 102$$

จากตารางที่ 12 ค่าความแตกต่างของการปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียนไทยมีการปรับตัวดีกว่านักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบเดียวกัน

ตาราง 13 ผลการทดสอบความแตกต่างของการปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย

เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ชาย	132	103.6363	4364.0434	47.6214	.2745
หญิง	111	102.009	228.4999	15.1162	

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิง
กับนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย

เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	S	t
ชาย	38	92.6578	589.7446	24.2846	13.2844 ***
หญิง	11	10.6	249.0000	15.7797	

$$t_{.001} = \pm 3.50$$

$$df = 47$$

จากตารางที่ 14 ค่าความแตกต่างของการปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 แสดงว่า การปรับตัวระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียน
ชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยมีความแตกต่างกันสูงมาก นักเรียนชายมีการปรับ
ตัวดีกว่านักเรียนหญิง

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อเท็จจริงต่างๆเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีการปฏิสัมพันธ์กับครูแบบต่างๆคือ แบบอิตาเลียนไทย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด
2. นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับครูแบบเดียวกันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวแตกต่างกันหรือไม่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2518 ในโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษา 12 ของทุกจังหวัดๆละ 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนปากพลี นครนายก โรงเรียนเมืองปราจีนบุรี ปราจีนบุรี โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ฉะเชิงเทรา โรงเรียนบางละมุง ชลบุรี โรงเรียนวัดป่าประดู่ ระยอง โรงเรียนสุทธสิริโสภา จันทบุรี และโรงเรียนบ้านท่าเรือจางคราก รวมนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 423 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการปรับตัว ใช้แบบทดสอบวัดการปรับตัวของสุรินทร์ ศลโกสุม ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 เป็นแบบทดสอบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า

มี 4 ระดับ คือ เป็นจริงเสมอ เป็นจริงมากกว่าไม่จริง จริงบ้างไม่จริงบ้าง ไม่เป็นความจริง
จำนวน 40 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1 ถึงข้อ 23 เป็นลักษณะของผู้ที่มีการปรับตัวดี ส่วนข้อ
24 ถึงข้อ 40 เป็นลักษณะของผู้ที่มีการปรับตัวที่ไม่ดี

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทำการทดสอบ 5 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย
สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยเลือกเอาฉบับที่เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดในแต่ละวิชา

3. แบบทดสอบวัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยและคณะได้ร่วมกัน
สร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบวัดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการปฏิสัมพันธ์ของครูที่แสดงต่อนักเรียน
มีจำนวน 90 ข้อ คะแนนที่เด็กได้จากการตอบแบบทดสอบ สามารถบอกให้ทราบว่านักเรียน
คนนั้นได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัทธาศัย ปไทย แบบประชาธิปไตย หรือแบบปล่อยปละละเลย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง นามาตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้ว
นำผลจากแบบทดสอบทั้ง 3 ประเภทมาวิเคราะห์ เพื่อคำนวณหาสิ่งต่อไปนี้

1. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวระหว่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน โดยใช้ $F - test$ และ $q - statistic$
2. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัว
ระหว่างกลุ่มนักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบเดียวกัน โดยใช้ $t - test$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัทธาศัยไทย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อย
ปละละเลย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัทธาศัยไทย แบบประชาธิปไตย และ
แบบปล่อยปละละเลย มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์อัตตาธิปไตยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. นักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตยมีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. นักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยมีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

8. นักเรียนชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยมีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปฏิสัมพันธ์ การศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันคือ แบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า "กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันคือแบบอัตตาธิปไตย แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน" และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแล้วจะเห็นว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด รองลงมาได้แก่ นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย ตามลำดับ การที่ผลวิจัยเป็นไปดังนี้อาจเป็นเพราะการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยนั้น ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่ ซึ่ง Novstakas กล่าวว่า ในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระภายใน

ขอบเขตของชั้นเรียน เด็กจะรู้สึกกลัวคำวิพากษ์วิจารณ์ การทำหมิ่นคัดค้าน นักเรียนมีโอกาส
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือร่วมมือกัน นักเรียนที่เรียนอ่อนก็มีโอกาส
ที่จะได้ซักถามเพื่อนฝูงหรือกล้าที่จะไปถามครูเพราะครูประเภทนี้จะยอมรับเด็กไม่ว่าเด็กจะเรียน
อ่อนหรือเก่งก็ตาม เป็นกันเองกับเด็ก เห็นอกเห็นใจเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกว่าครูเป็นที่พึ่งของตน
ได้ นักเรียนเรียนด้วยความสบายใจ ไม่ต้องวิตกกังวล เพราะความวิตกกังวลนั้นเป็นเครื่อง
บั่นทอนสมรรถภาพในการเรียนรู้ เมื่อนักเรียนเรียนด้วยความสบายใจ มีกำลังใจ รู้สึกว่า
ตนเองมีคนคอยเอาใจใส่ น่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเรียนได้ดีกว่านักเรียนที่ได้รับ
การปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียน และแบบปล่อยปละละเลย การปฏิสัมพันธ์อิตาเลียนนั้น ครู
มีอำนาจเหนือเด็กทุกอย่าง เด็กถูกบังคับให้อยู่ในระเบียบแบบแผน ทำสิ่งต่างๆตามที่ครูต้องการ
ถ้าสิ่งนั้นอยู่ในความสามารถของเด็กก็ไม่ใช่ไร แต่ถ้านั้นอยู่นอกเหนือวิสัยความสามารถของเด็ก
เด็กไม่สามารถจะทำได้ ย่อมก่อให้เกิดความคับข้องใจแก่เด็ก เกิดความวิตกกังวล มีความ
เครียดทางจิตใจ ซึ่งจะเป็นผลกระทบกระเทือนไปถึงการเรียนของเด็กด้วย ซึ่ง ยี
(See , 1971 : 27-28) ก็ได้กล่าวว่า ถ้าครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีก็จะช่วยส่งเสริม
การเรียนรู้แต่ถ้ามีความสัมพันธ์กันในทางลบก็จะทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจ แต่ในทางตรงกัน
ข้ามเด็กที่เคยชินกับสภาพการปกครองเช่นนี้แล้วก็อาจไม่กระทบกระเทือนมากนัก แต่จะเป็นผล
ดีสำหรับเด็กที่มึนคอบคลุม ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบ
อิตาเลียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยไม่มาก
นัก ส่วนการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยนั้นยิ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลงไปอีก เพราะ
เด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ ครูปล่อยตามเรื่องตามราว ไม่สนใจว่าเด็กจะเป็นอย่างไร ตัวเด็ก
เองก็ขาดที่ยึดเหนี่ยว รู้สึกว่าตัวเองถูกทอดทิ้ง (Feeling of helpless) สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้ว
แต่มีผลกระทบกระเทือนถึงผลการเรียนของเด็กทั้งสิ้นดังที่ ก่อ สวัสดิพานิช (2500 : 141)
ได้กล่าวไว้ว่า ครูที่วางตนเป็นผู้เผด็จการย่อมทำให้นักเรียนกลัวและขาดความคิดริเริ่ม ครูที่ปล่อย
ตามบุญตามกรรมยอมทำให้เด็กเสียทั้งความประพฤติและผลการเรียน ส่วนครูที่เป็นประชาธิปไตย
ย่อมช่วยให้เด็กเรียนได้ดี และผลการวิจัยก็สรุปตรงกันว่า ครูที่เป็นประชาธิปไตยเป็นผู้สอนที่ได้
ผลดีที่สุด ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ก็สอดคล้องกับการศึกษาของ เลวิน ลิปพิท และไวท์

(กอสวัสดิ์พานิชย์ และคณะ, 2512 : 178 - 181) ที่พบว่า การปกครองแบบประชาธิปไตย และแบบอิตาเลียนได้ผลดีในการเรียนคือ งานสำเร็จ นักเรียนสอบไล่ได้คะแนนดี ส่วนการปกครองแบบปล่อยปละละเลยนั้น การเรียนไม่ได้ผลดี งานก็ไม่สำเร็จ นอกจากนั้นยังได้ผล เช่นเดียวกันกับ โจเซฟ (Joseph, 1968 : 117 - 122) ที่ศึกษาพบว่า การปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย เช่นการยอมรับความคิดเห็น และการกระทำของนักเรียน มีการยกย่องชมเชย สามารถช่วยให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กอสวัสดิ์พานิชย์ และคณะ (2512 : 93) ก็ได้กล่าวว่า บรรยากาศแบบอิตาเลียนนั้น เป็นผลดีงานเรียบร้อยดี แต่ผู้เรียนไม่ใคร่มีความสุขและพอใจนัก แม้จะแสดงให้เห็นว่า ร่าเริงก็เป็นเพียงผิวเผินไม่ยั่งยืน ส่วนบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้น การเรียนรู้เป็นไปอย่างได้ผล ทางด้านจิตใจผู้เรียนก็มีความสุขและพอใจที่แท้จริงยิ่งกว่าบรรยากาศแบบอื่น

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะนำมาใช้ในการอ้างอิงได้บ้างพอสมควร เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นของใหม่จึงยังไม่มีผลการวิจัยมาสนับสนุนไว้มากนัก และครูนั้นก็คงมีอิทธิพลเช่นเดียวกันกับพ่อแม่ และมีแนวโน้มว่าจะมากกว่า โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกิจ สังคม พ่อแม่ไม่มีเวลาที่จะได้อยู่ใกล้ชิดอบรมลูก ส่วนใหญ่แล้วนักเรียนจะได้อยู่ใกล้ชิดกับครูมากกว่า ดังนั้นนักเรียนอาจจะได้รับอิทธิพลจากครูมาก ซึ่ง เกลิมวงษ์ โชติกฤษธร และคณะ (2514 : 67) ได้กล่าวว่า ครูนั้นมีอิทธิพลยิ่งกว่าบิดามารดา ครูก็เปรียบเสมือนพ่อแม่คนหนึ่งของเด็กนั่นเอง ดังนั้นพฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงต่อเด็กอาจมีผลเช่นเดียวกับครูที่แสดงต่อนักเรียน เช่น มอร์โร (Morrow, 1961 : 508 - 514) และฮิลเลียด (Hilliard, 1969 : 426) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นมักมีบิดามารดาให้การยอมรับ ยกย่องชมเชยเด็ก แสดงความสนใจและเข้าใจเด็กอย่างมาก อันเป็นลักษณะของการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยนั่นเอง บิกลิน (Biglin, 1965 : 5725 - 5726) ก็กล่าวว่า พ่อแม่ที่เข้มงวดใช้อำนาจ (Dominant) และไม่สนใจเด็ก เด็กจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สรุปได้ว่าการ

ปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนการปฏิสัมพันธ์แบบ
 อธิปไตย ปไทย จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่ก็ยังสูงกว่าการปฏิสัมพันธ์แบบ
 ปลอยปลະละเลย

2. ความแตกต่างด้านการปรับตัวกับการปฏิสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการ
 การปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน คือ แบบอธิปไตยไทย แบบประชาธิปไตย และแบบปลอยปลະละเลย
 มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้
 ว่า "กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน คือ แบบอธิปไตยไทย แบบประชาธิปไตย
 และแบบปลอยปลະละเลย จะมีการปรับตัวแตกต่างกัน" และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแล้วจะ
 เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย ปรับตัวได้ดีที่สุด รองลงมาได้แก่
 นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปลอยปลະละเลย และนักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบ
 อธิปไตยไทย ตามลำดับ การที่ผลการวิจัยเป็นไปดังนี้ อาจเป็นเพราะการปฏิสัมพันธ์แบบ
 ประชาธิปไตยนั้น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความเป็นตัวของตัวเองของตัวเขาอย่างเต็มที่
 ไม่ต้องมีการเก็บกดอารมณ์หรือยับยั้งการกระทำของตัวเองอันจะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่าง
 ครูกับนักเรียน เพราะครูแบบนี้จะยอมรับเด็ก เด็กจะได้รับความอบอุ่น มีสัมพันธภาพที่ดี
 รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่บ่ลัษณะหนีสังคม จึงทำให้ปรับตัวได้ดีกว่า
 นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปลอยปลະละเลย และแบบอธิปไตยไทย ซึ่ง ก่อ สวัสดิ์พานิชย์
 และคณะ (2512 : 51) ก็ได้กล่าวว่า เด็กจะเจริญเติบโตอย่างมีความสุขและปรับตัวได้ดี
 นั้น เด็กจะต้องอยู่ในสังคมที่รู้สึกว่า ตนเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับ การยกย่องและได้รับความ
 สำเร็จ ส่วนการปฏิสัมพันธ์แบบอธิปไตยไทยนั้น ครูจะสะกดกั้นการแสดงออกต่างๆของเด็ก
 เด็กไม่ได้แสดงออกอย่างที่ต้องการ เกิดความขัดแย้งระหว่างความต้องการของเด็กกับความ
 ต้องการของครู ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ มีความเครียดของตัวใจในตัวเด็ก อันส่งผล
 ให้เป็นคนปรับตัวไม่ได้ก็ มักวิตกกังวล ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนการปฏิสัมพันธ์แบบ
 ปลอยปลະละเลยนั้น ครูให้อิสระจนเกินไป ปลอยให้เด็กทำอะไรตามใจชอบ ไม่สนใจใยดี
 บางครั้งเด็กก็เกิดความสงสัยไม่แน่ใจว่าตนเองจะกระทำตัวได้ถูกต้องหรือไม่ เด็กปฏิบัติตัวไม่

ถูก ขาดความเชื่อมั่น แต่ก็ไม่ถึงกับต้องเก็บกตเอาไว้มัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กปรับตัวได้ไม่ดี เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เลวิน ลิปพิท และไวท์ (กอสส์พิพานิชย์และคณะ, 2512 : 178 - 181) ที่พบว่า การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นหาได้ก็มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบรู้จักให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี มีทักษะทางสังคม ส่วนการปกครองแบบอัตตาธิปไตยนั้น จะทำให้เด็กเป็นคนก้าวร้าว เนื่องจากเด็กรู้สึกว่าตนถูกบังคับกดขี่ ขาดความรับผิดชอบ และการปกครองแบบปล่อยปละละเลย ก็จะทำให้เด็กเป็นคนไม่รู้จักรับผิดชอบ ไร้ใจไม่ได้ ซึ่งบุคลิกภาพของเด็กที่ได้รับการปกครองทั้งสองแบบนี้ เป็นลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวไปได้ดี เช่นเดียวกับการวิจัยของ แอนเคอร์สัน และบิวเวอร์ (Yee, 1971 : 35 - 36) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของครูที่มีอำนาจเหนือเด็ก (Dominative ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกันกับการปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตย จะทำให้เด็กเป็นคนก้าวร้าว ขวบเป็นศัตรู ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ไม่ดี ส่วนพฤติกรรมของครูแบบ Integrative ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย จะทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือ มีพฤติกรรมที่นำตัวเองได้ มีพฤติกรรมที่น้าว้าคาญ กวนใจ ไม่ตรงรอยนอยลง อันเป็นลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี ซึ่งก็ได้ผลเช่นเดียวกับ แฟนเคอร์ (Yee, 1971 : 41 - 42) ที่ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนว่าเมื่ออิทธิพลต่อการเรียนรู้และการประสบความสำเร็จของเด็กอย่างไร โดยแบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแบบถือตัวครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher - Centered) มีการปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะแบบอัตตาธิปไตย ปรากฏว่าเด็กพวกนี้จะเกิดความวิตกกังวล มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นปฏิปักษ์กับนักเรียนอื่น มีพฤติกรรมลอยหนี เฉยเมย เลี่ยงขาดต่อการแก้ปัญหา อันเป็นลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ดี ส่วนกลุ่มแบบถือตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง (Learner - Centered) มีการปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะแบบประชาธิปไตย เด็กจะปรับตัวได้ดี ซึ่งจากการวิจัยทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่า เด็กที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตยนั้น จะปรับตัวได้ไม่ดี เพราะเด็กได้รับความกดดันอย่างมาก เด็กไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ยิ่งถ้าเป็นเด็กที่ได้รับการอบรมจากที่บ้านแบบนี้ด้วยแล้ว ยิ่งจะทำให้เด็กปรับตัวได้ยากขึ้น เช่นจากการวิจัยของ แลงดิส (Landis, 1954 : 105 - 106) ที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูก็พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัว

ที่พ่อแม่ปกครองแบบประชาธิปไตย จะปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่ปกครองแบบมีอำนาจเหนือบุตร เด็กที่ได้รับการปกครองแบบนี้จะมีความวิตกกังวล มีความเคร่งเครียดทางจิตใจ เพราะต้องคอยหากระแวงว่าจะทำตามไม่ได้ อันเป็นลักษณะหนึ่งที่เกิดจากการปรับตัวไม่ได้ ส่วนการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยนั้น เด็กได้รับความกดดันทางด้านจิตใจน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียน แต่ในขณะเดียวกัน เด็กก็ไม่ได้รับการเอาใจใส่จากครูเท่าที่ควร จึงไม่ทราบว่า จะปรับตัวอย่างไรจึงจะถูกต้องได้ดี แต่อย่างน้อยที่สุดเด็กที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์จากครูแบบปล่อยปละละเลยก็มีความสบายใจมากกว่าแบบอิตาเลียน มีอิสระสามารถทำอะไรได้ตามที่ตนต้องการ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ก็พบว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย ปรับตัวได้ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย และนักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยมีการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียน

3. ความแตกต่างระหว่างเพศชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์จากครูแบบอิตาเลียนไทย กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัว พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปรับตัวได้ดีกว่านักเรียนชาย การที่ได้ผลดังนี้อาจจะเนื่องมาจากว่านักเรียนหญิงเคยชินกับการที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียนไทย เพราะในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูสังคมไทยก็อบรมเลี้ยงดูเด็กทั้งสองเพศนี้แตกต่างกัน เด็กหญิงมักจะได้รับการอบรมให้เป็นคนเรียบร้อย สงบเสงี่ยม ประพฤติอยู่ในกรอบประเพณี ซื่อสัตย์ในตนเอง มักฟังคนอื่น ซึ่งตรงข้ามกับเด็กชายที่มักจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อให้เป็นผู้นำของครอบครัว มีอิสระในตนเอง มีความเชื่อมั่น รู้จักตัดสินใจด้วยเหตุผล ถ้าทำมากกว่าเด็กหญิง เมื่อมาได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียนไทย อาจจะปรับตัวไม่ทัน อันน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและปรับตัวได้ไม่ดีเท่าเด็กหญิง เพราะการปรับตัวยังมีส่วนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังที่ เชิตเซอร์ (Shertzer, 1965 : 262)

กล่าวว่า หากนักเรียนมีความบกพร่องทางบุคลิกภาพไม่ว่าจะเป็นเวลาเร็วช้าเท่าใด ก็จะเป็นเหตุให้นักเรียนแต่ละคนมีสมรรถภาพทางการเรียนลดลงด้วย นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่นที่อาจจะทำให้นักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนหญิงได้ เช่น การสอนของครู ถ้าเน้นแต่ในเรื่องการท่องจำ นักเรียนหญิงอาจได้เปรียบกว่านักเรียนชาย เป็นต้น ซึ่งสิ่งนี้อาจทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชายลดลงได้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตยจะช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

4. ความแตกต่างระหว่างเพศชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์จากครูแบบประชาธิปไตยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัว พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์จากครูแบบนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การที่ผลวิจัยครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวในเพศหญิงเพศชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย อาจเนื่องมาจาก การปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยนั้นครูให้ความเป็นกันเอง และช่วยเหลือนักเรียนให้การเรียนรู้เป็นไปโดยถูกต้อง มีกิจกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งทำให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะตามแบบประชาธิปไตย มีการแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนทั้งสองเพศได้แสดงออกอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน นักเรียนซึ่งเคยได้รับการอบรมแบบอัตตาธิปไตย เมื่อมาได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบนี้ย่อมเกิดความสบายใจ เด็กไม่มีความวิตกกังวลหรือได้รับความกดดันจากภายนอกอันเป็นผลทางด้านจิตใจทำให้นักเรียนมีกำลังใจเรียน แสดงออกได้อย่างอิสระ ซึ่งอาจเป็นผลทำให้เด็กทั้งสองเพศนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวไม่แตกต่างกันเนื่องจากอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน

5. ความแตกต่างระหว่างเพศชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชาย ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็กในวัยนี้ อายุประมาณ 12 - 14 เด็กหญิงจะเจริญเติบโตเร็วกว่าเพศชายและมีความรับผิดชอบมากกว่า

เพราะในสังคมของเราก็ดึงให้นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบตั้งแต่อายุน้อยๆ ดังนั้นถึงแม้ว่านักเรียนหญิงจะได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยซึ่งครูไม่เอาใจใส่ปล่อยตามเรื่อง นักเรียนหญิงก็ยังมีคามรับผิดชอบตัวเองอยู่ นักเรียนหญิงจะมีความรู้สึกน้อยหน้าเพื่อนๆ ถ้าตัวเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และมีความวิตกกังวลในการเรียนมากกว่าเพศชาย (ประสิทธิ์ บัวคลี่, 2514 : 96) จากการวิจัยทั้งหลายก็แสดงให้เห็นว่าความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียน (วิไลภา กันทรพิชัย, 2513 : 20) ดังนั้นนักเรียนหญิงจึงพยายามแข่งขันกัน อันน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชาย

6. ความแตกต่างระหว่างเพศชายหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยกับการปรับตัว พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบนี้มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนชายมีการปรับตัวดีกว่านักเรียนหญิง ซึ่งเป็นผลที่น่าจะเป็นไปได้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนหญิงนั้นเคยชินกับสภาพที่ต้องถูกบังคับตลอดเวลา คอยฟังผู้อื่นมากกว่าเพศชาย (Kogan and Moss, 1960 : 577 - 591) ขาดความเป็นอิสระในตัวเอง เมื่อมาได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย คือครูไม่เอาใจใส่ปล่อยตามยถากรรม อาจจะทำให้นักเรียนปรับตัวได้ไม่ดี เพราะไม่มีคนคอยควบคุมและตนเองก็ไม่ได้ฝึกความเป็นตัวของตัวเองมีแต่ผู้ใหญ่ให้ความคุ้มครองทำให้ขาดความเชื่อมั่นอันจะทำให้ปรับตัวได้ไม่ดี ซึ่ง สุมาลย์ โสคติริ (2516 : 79) ให้ความเห็นว่า ถ้าผู้ใหญ่ให้ความคุ้มครองจนเกินไปย่อมเป็นเหตุให้เด็กไม่อาจปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อภิสิทธิ์ วงษา (2517 : 53) ที่พบว่า นักเรียนชายปรับตัวได้ดีกว่านักเรียนหญิง ดังนั้น พอจะสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลยนั้น นักเรียนชายปรับตัวได้ดีกว่านักเรียนหญิง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1.1 ควรมีการศึกษาเรื่องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวซ้ำอีก เพื่อความเชื่อมั่นในผลการวิจัยครั้งนี้ โดยจัดกระทำกับกลุ่มตัวอย่างในภาคการศึกษาอื่นหรือกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประเทศ เพราะการศึกษาค้างนี้ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในภาคการศึกษา 12 ยังไม่เป็นตัวแทนของเด็กไทยส่วนใหญ่

1.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความวิตกกังวล ความเกรงใจ คุณธรรมแห่งพลเมืองดี วินัยทางสังคม เป็นต้น

1.3 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านการปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน ควรใช้หลายวิธีประกอบกัน เช่น การให้ครูตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ครู เป็นต้น

1.4 ในการศึกษาครั้งนี้เลือกศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นผู้สนใจน่าจะศึกษากับนักเรียนในระดับอื่น ๆ ด้วย

1.5 สร้างเครื่องมือสำหรับวัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนชั้นใหม่ หรือปรับปรุงแบบทดสอบฉบับนี้ให้ดียิ่งขึ้น

1.6 สำหรับผู้ที่ศึกษาวิจัยคราวต่อไปควรจะได้มีการควบคุมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ระดับสติปัญญาของเด็ก โดยอาจจะมีการทดสอบระดับสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับสติปัญญาใกล้เคียงกัน อันจะทำให้ผลการค้นคว้าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา

2.1 ในด้านการเรียนการสอนนอกจากส่งเสริมนักเรียนทางด้านวิชาการแล้วควรจะได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการปรับตัวที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมส่วนใหญ่เพื่อนักเรียนจะได้มีความสุขในชีวิตและมีบุคลิกภาพที่ดีด้วยเพราะว่ามีผู้กล่าวว่าหาก

นักเรียนมีความบกพร่องทางด้านบุคลิกภาพไม่ว่าจะเป็นเวลาเร็วช้าเท่าใดย่อมมีผลกระทบกระเทือนถึงสมรรถภาพในการเรียนรู้ด้วย ดังนั้นการที่ครูหรือผู้แนะแนวให้การปฏิสัมพันธ์ที่ดีแก่นักเรียนซึ่งจากการวิจัยพบว่า การปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวที่ดีสุด ก็จะช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวดีขึ้น

2.2 ในด้านการจัดการศึกษาของสถาบันที่ผลิตครูควรจะได้อบรมหรือนำให้ผู้ที่จะออกไปเป็นครูได้คำนึงถึงความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างครูกับนักเรียน และปัญหาด้านการเรียนการสอน และจะเป็นการช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวดีขึ้น

มรณานุกรม

บรรณานุกรม

กิ่งแก้ว อติฉากร "หลักธรรมบางข้อและแรงใจสำหรับครู" ประมวลบทความเกี่ยวกับมัธยมศึกษา กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์คุรุสภา

พระสุเมรุ 2513, 61๐ หน้า.

ก่อ สวัสดิพิบูลย์ จิตวิทยาการศึกษา โรงพิมพ์ ร. ส. พ. : 2500, 153 หน้า

ก่อ สวัสดิพิบูลย์ และ นาฏเฉลิม สุมาวงศ์ วิชาครูตอน 3 จิตวิทยา องค์การค้ำของคุรุสภา 2511, 270 หน้า

✓ กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ปริญฐานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2495, 43 หน้า.

เฉลิมวงษ์ โชติคุณธร และคนอื่นๆ "ความสัมพันธ์ระหว่างจริยศึกษากับวิชาต่างๆ" เอกสารเกี่ยวกับจริยศึกษา ในการอบรมครูของโครงการพัฒนาการศึกษา ณ โรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร 67 หน้า 2504.

ประสิทธิ์ บัวคลี่ การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนไทยในต่างจังหวัด นักเรียนไทยในกรุงเทพฯ และนักเรียนนานาชาติ ม.ศ. 3 ปริญฐานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2514, 148 หน้า.

เป็รื่อง กุมุท "ครูดีของนักเรียน" ศูนย์ศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 9 กันยายน 2504 หน้า 24.

วิบุทร วิเชียรโชติ "สังคมไม่ตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ" วารสารจิตวิทยา 2513, 33 34.

วัลลภ กันทรพิย์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจเรียน ระดับของความปรารถนาในการสอบ และความวิตกกังวลในการเรียน ปริญฐานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร 2513, 155 หน้า.

สมพร เทพสิทธา "ครูตัวอย่างของโลก" ศูนย์ศึกษา ปีที่ 7 ฉบับที่ 9 กันยายน 2503, หน้า 51 - 52.

สุจินต์ ปริชามารถ ความคิดสร้างสรรค์ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำของ
นักเรียนที่ประพฤติคล้อยตามและที่ขัดกับสังคม ปรวิญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2512, 93 หน้า.

/ สุนันท์ ศลโกสม ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน การปรับตัว การตั้งใจ
เรียน ความวิตกกังวลในการเรียน ความมุ่งหวังของผู้ปกครอง และฐานะ
ทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ ปรวิญญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2516, 272 หน้า.

อภิสิทธิ์ วงษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัว และลักษณะ
ความเป็นผู้นำของนักเรียนชั้น ป. 7 และ ม. ศ. 3 ในเขตเทศบาลเมืองตาก
ปรวิญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517,
69 หน้า.

อารี รังสีโยกฤษ เปรียบเทียบทัศนคติต่ออาชีพครูของนักเรียนฝึกหัดครูป. กศ. และ ป.ป.
ภาคการศึกษา 2513, ปรวิญญานิพนธ์ กศ. ม. วศ. ประสานมิตร 2513, 57 หน้า

Biglin, James Eugene, "The Relationship of Parental Attitudes
to Children's Academic and Social Performance,"
Dissertation Abstracts, 25 : 5725 - 5726, 1965.

Bradford, Leland P., "Group Forces Affecting Learning" Journal
of the National Association of Women Deans and Counselor,
XXXIII (April, 1960), 116 - 120.

Ebel, Robert L., "Measurement Application in Teacher Education"
The Journal of Teacher Education 17 : 15 - 25, Spring,
1966.

Edwards, Allen. Experimental Design in Psychological Research,
Rinehart and Company, Inc., New York, 1968, 466pp.

Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw - Hill Co., New York, 1966, 446 pp.

Guildford, J.P., Foundation Statistics in Psychology and Education, McGraw - Hill, Inc., New York, 1965, 605 pp.

Guskin, A.E. and Guskin, S.L. A Social Psychology of Education, Reading, Mass, Addison Wesley (1970) XII, 211p.

Hilliard, Thomas and Robert M. Roth, "Maternal Attitude and the Non - Achievement Syndrome," The Personality and Guidance Journal, 47 : 424 - 428, 1969.

Joseph, John P., "The Relationship between Teacher Behavior and the Incidence of Thought - provoking Question by Students" The Journal of Educational Research 62 : 117 - 122, 1968.

Landis, Paul H., "The Ordering and Forbidding Technique and Teen - Age Adjustment," School and Society, LXXX (October, 1954) pp. 105 - 106.

Lindquist. E. F., Design and Analysis of Experiment in Psychology and Education, Houghton Mifflin Company, 1956, 393 pp.

Morrow, William R. and Robert C. Wilson "Family Relations of Bright High - Achieving and Under - Achieving High School Boys," Child Development, 32, 1961, 508 - 514 pp.

Radke, M. J., The Relation of Parental Authority to Children Behavior and Attitude, University of Minnesota Press, 1946.

Rothman, Esther P., "Needed the Teacher as a Specialist in Human Relation" The Education Digest, September, 1966, Vol.XXXI1 No.1 p.34 - 36.

Shertzer Bruce and Peter, Herman J., Guidance : Techniques for Individual Appraisal and Development The Macmillan Company, New York, 1965, 390pp.

Stanley, Julian C., and Hopkins, Kenneth D., Educational and Psychological Measurement and Evaluation, Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliffs, N. J., 1972, 515 pp.

Stiles, Lindley J., and Dorsey, Mattie F., Democratic Teaching in Secondary School, J. B. Lippincott Company, New York, 1950, 579 pp.

Symonds, P. M., "Personality of Teacher" The Journal of Educational Research, 40 : 253 May, 1947.

Traverse, Robert M. H., Educational Measurement, The Macmillan Company, New York, 1955, 420 pp.

ภาคผนวก ก.
ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าความแตกต่าง

ของแบบทดสอบปฏิบัติสัมพันธ์ของกรู๊ปร่วม

จัดการสิบไทย		ประชาติประไทย		ผลลยประละเลข	
ข้อที่	๓	ข้อที่	๓	ข้อที่	๓
1	3.1775	8	2.9153	15	4.9676
2	3.3921	9	3.4143	16	6.6106
3	5.2829	10	5.0251	17	3.2229
4	3.9587	11	4.8939	18	7.5136
5	4.9893	12	6.6750	19	5.9469
6	5.2050	13	5.7373	20	5.3950
7	4.2860	14	7.5085	21	7.0339
22	3.7578	29	5.0825	36	7.8192
23	2.4913	30	8.9525	37	6.7190
24	5.9700	31	7.3892	38	9.3220
25	5.5637	32	4.2205	39	6.2742
26	5.3029	33	9.0801	40	5.9020
27	6.4541	34	5.1619	41	5.9746
28	5.3420	35	6.6563	42	6.3212
43	7.6342	50	5.2104	57	5.0252
44	3.9155	51	4.5549	58	4.1776
45	3.9920	52	5.2440	59	5.8396

ค่าความแตกต่าง

ของแบบทดสอบปฏิบัติสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน

อัตราปิไทย		ประวาทปิไทย		ปลดบปลละลลล	
ลลล	t	ลลล	t	ลลล	t
46	3.1103	53	3.2932	60	6.6992
47	6.3048	54	8.3694	61	7.5654
48	4.6291	55	5.0275	62	4.3895
49	3.0506	56	5.4624	63	14.8298
64	9.2520	73	7.7277	82	6.5535
65	6.3239	74	6.2019	83	7.5556
66	5.0150	75	5.0883	84	5.6702
67	5.4079	76	5.0369	85	6.3261
68	5.3848	77	6.1735	86	5.3187
69	10.0324	78	5.9565	87	6.8190
70	4.7858	79	13.9139	88	6.4744
71	8.5991	80	6.4029	89	6.7091
72	5.6037	81	4.8077	90	5.3702

ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
แยกตามแบบการปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน

Treatment	กลุ่มตัวอย่าง	ปloydปละละเลย	อัคราธิปไตย	ประชาธิปไตย
	$\bar{X}$	218.0408	241.3461	270.6090
ปloydปละละเลย	218.0408	—	23.3053 **	52.5682 **
อัคราธิปไตย	241.3461	—	—	29.2629 **
ประชาธิปไตย	270.6090	—	—	—

r = 2

r = 3

3.64

4.12

$$\sqrt{\frac{MS}{n}}_{w} \cdot q_{.99} (r, 393)$$

6.13

6.94

** ค่า q มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย การปรับตัว แยกตาม
แบบปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน

Treatment	กลุ่มตัวอย่าง $\bar{X}$	อัตราชีพไทย	ปล่อยปลดละเลบ	ประชาชีพไทย
		86.368	95.6530	102.893
อัตราชีพไทย	86.368	—	9.288 ^{**}	16.528 ^{**}
ปล่อยปลดละเลบ	95.6530	—	—	7.24 ^{*,**}
ประชาชีพไทย	102.893	—	—	

r = 2

r = 3

3.64

4.12

$$\sqrt{\frac{MS_W}{n}}$$

.q . 99 (r, 393)

6.13

6.94

** ถ้า q มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางแสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนัก เรียนชายและนัก เรียนหญิงที่ได้รับ
การปฏิสัมพันธ์แบบอิตาเลียนไทย

เพศ	N	$\sum X$	$\sum X^2$
ชาย	38	3023	265453
หญิง	66	5959	565445
รวม	104	8982	830898

ตารางแสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนัก เรียนชายและนัก เรียนหญิงที่
ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย

เพศ	N	$\sum X$	$\sum X^2$
ชาย	132	13680	11323
หญิง	111	1471040	1180183
รวม	243	1484720	1191506

ตารางแสดงคะแนนแบบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
ที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบปอดยปลดละ เลย

เพศ	N	$\sum X$	$\sum X^2$
ชาย	38	3521	1166
หญิง	11	348069	126086
รวม	49	351590	127252

ตารางแสดงคะแนนการ ปรับตัวของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์
แบบอัตราริปไทย

เพศ	N	$\sum X$	$\sum X^2$
ชาย	38	9804	2586232
หญิง	66	17924	4888426
รวม	104	27728	7474658

ตารางแสดงคะแนนการปรับตัวของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการ
ปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย

เพศ	N	$\sum X$	$\sum X^2$
ชาย	132	35543	9618969
หญิง	111	30215	8292079
รวม	243	65758	17911048

ตารางแสดงคะแนนการปรับตัวของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์
แบบปล่อยปละละเลย

เพศ	N	$\sum X$	$\sum X^2$
ชาย	38	7943	1771233
หญิง	11	2741	685357
รวม	49	10684	2456590

ตาราง แสดงผลการ เปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มอัตราไทย และปล่อยปลละละเลย
ที่ได้คะแนนปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนต่างกัน 6 คะแนน

ปฏิสัมพันธ์	จำนวนข้อของ แบบทดสอบ	X	X ²	$\bar{X}$	t
อัตราไทย	30 ๒	62	160.00	2.0666	2.0449 ⁺
ปล่อยปลละละเลย	30 6	68	249.00	2.2666	
รวม	60	130	409.00	2.1666	

$$t_{.05} = \pm 2.021$$

๖๒
62
124
732
1164

ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มตัวอย่าง
แยกตามแบบปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน และ เพศ

ปฏิสัมพันธ์	เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	S
อัคราธิปไตย	ชาย	8	250.6250	542.2678	23.2866
	หญิง	12	265.5000	1684.0909	41.0376
	รวม	20	259.5500	1113.1793	33.3643
ประชาธิปไตย	ชาย	20	266.1500	256.8710	16.0894
	หญิง	17	249.8235	271.9044	16.4895
	รวม	37	258.6486	265.3877	16.2907
ปล่อยปละละเลย	ชาย	7	208.8571	511.8095	22.6232
	หญิง	6	210.3333	390.8666	19.7703
	รวม	13	209.6923	451.3380	21.2447

ตารางแสดงค่าความแปรปรวนที่แสดงถึงความแตกต่างในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม

Source of Varriation	SS	df	MS	F
Between groups	12,855.2170	2	25,710.44340	21.7058 **
Within groups	592.2472	67	39,680.5660	
รวม	13,447.4642	69	65,391.0000	

** ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
แยกตามแบบปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน

ปฏิสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละคะแนน	ประชาธิปไตย	อัตรการธิปไตย
ร้อยละคะแนน	209.6923	—	48.9563 ^{**}	49.8477 ^{**}
ประชาธิปไตย	258.6486	—	—	0.9114
อัตรการธิปไตย	259.5500	—	—	—
		r	2	3
		q .95 (r,67)	2.83	3.40
	$\sqrt{MS_{error}/n}$	q. 99 (r,67)	3.76	4.28

**

มีนัยสำคัญที่ .01

ตารางแสดงสหสัมพันธ์แบบจิกอันดับ (Rank Correlation) ของแบบทดสอบ
 วัฏสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน แบบอัตตาธิปไตย

Subjects	X	Y	D	D^2
1.	3	4	- 1	1
2.	5	6	- 1	1
3.	2	2	0	0
4.	4	3	1	1
5.	1	1	0	0
6.	6	5	1	1
				$\sum D^2 = 4$

$$r = 1 - \frac{6 \sum D^2}{n^3 - n}$$

$$= 1 - \frac{6 \times 4}{6^3 - 6}$$

$$= 1 - .1142$$

$$= 0.8858$$

$$t = \frac{0.8858}{\sqrt{1 - .7846}} \times \sqrt{4}$$

$$= \frac{0.8858}{0.4641} \times 2$$

$$1.9086 \times 2$$

$$3.8172$$

ตารางแสดง สหสัมพันธ์แบบจังก์อันดับ (Rank Correlation) ของแบบทดสอบวัด
 ปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน แบบประชาธิปไตย

Subject	X	Y	D	D ²
1	19	17	2	4
2	7	7	0	0
3	9	11	-2	4
4	3	8	-5	25
5	6	12	-6	36
6	20	16	4	16
7	14	15	-1	1
8	2	6	-4	16
9	1	5	-4	16
10	12	1	11	121
11	11	3	8	64
12	17	21	-4	16
13	4	2	-2	4
14	15	18	-3	9
15	13	10	-3	9
16	16	14	-2	4
17	5	13	-8	64
18	18	20	2	4
19	21	19	2	4
20	8	9	-1	1
21	10	4	6	36
				$\sum D^2 = 454$

$$\begin{aligned}
 r &= 1 - \frac{6 \sum D^2}{n^3 - n} \\
 &= 1 - \frac{6 \sum D^2}{21^3 - 21} \\
 &= 1 - .2948 \\
 &= .7052 \\
 t &= \frac{.7052}{\sqrt{1 - (.7052)^2}} \times \sqrt{21 - 2} \\
 &= 4.3352
 \end{aligned}$$

ตารางแสดงสหสัมพันธ์แบบจิกอันดับ (Rank Correlation) ของแบบทดสอบวัด
 ปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนแบบปล่อยปละละเลย

Subject	X	Y	D	D ²
1	4	3	1	1
2	3	4	- 1	1
3	2	2	0	0
4	5	5	0	0
5	1	1	0	0
				$\Sigma D^2 = 2$

$$\begin{aligned}
 r &= 1 - \frac{6 \Sigma D^2}{n^3 - n} \\
 &= 1 - \frac{12}{120} \\
 &= .90 \\
 t &= \frac{.90}{\sqrt{1 - (.90)^2}} \times \sqrt{3} \\
 &= 3.5763
 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ข.

ขอขอบใจที่นักเรียนได้เข้าร่วมเวทีในการหาแบบทดสอบ

ข้อ	พฤติกรรมที่ครูสังเกตเห็นนักเรียน	มากที่สุด	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 ✓	เขื่อนักเรียนทำผิดกฎของโรงเรียน				
2 ✓	เมื่อนักเรียนเข้าห้องเรียนนักเรียนเข้าห้องเรียน				
3 ✓	เมื่อนักเรียนทำผิดกฎของโรงเรียน				
4 ✓	กฎของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าห้องเรียน				
5 ✓	นักเรียนรับฟังกฎของโรงเรียน				
6 ✓	การทำผิดของนักเรียนเมื่อครูบอก				
7 ✓	นักเรียนและครูมีความประพฤติดี				
8 ×	นักเรียนและครูมีความประพฤติดี				
9 ✓	นักเรียนและครูมีความประพฤติดี				
10 ✓	นักเรียนและครูมีความประพฤติดี				

ข้อ	พฤติกรรมที่ครูสังเกตนักเรียน	มากที่สุด	ปานกลาง	น้อย	ไม่พบ
✓ 11	ถ้าจะลงโทษนักเรียนเมื่อนักเรียนทำผิดระเบียบของโรงเรียนครูจะบอกให้นักเรียนเข้าใจเสียก่อนว่าเราทำผิดอะไร				
✓ 12	เมื่อนักเรียนเสนอความบกพร่องครูจะรับฟัง				
✓ 13	เมื่อนักเรียนทำผิดผิดคาด ครูให้อีกการแก้ตัว				
✓ 14	ไปโรงเรียนเมื่ออธิบายหลายครั้งแล้วนักเรียนไม่เข้าใจ				
15	เมื่อนักเรียนขอรับโทษครูช่วยเหลือ ครูปฏิบัติ				
16	ไปไต่ถามเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน				
17	เมื่อนักเรียนทำผิดครูไม่สนใจ				
18	เมื่อนักเรียนบ่นกล่าวหาครูไปตักเตือน				
19	ครูนั่งเฉยในชั้นเรียน				
20	เวลาสอนครูไม่ตรงกับเรื่องที่คุณ				
21	ไม่ยอมรับสิ่งสอนเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน				
22	แสดงให้นักเรียนเห็นว่านักเรียนยัง เป็นเด็กไม่สามาร ถตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองได้				
23	แนะนำการที่สมควรและ เลี่ยงการที่ไม่ควรทำนักเรียนตามครู				

ข้อ	พฤติกรรมที่ครูพึงพอใจนักเรียน	มาก ที่สุด	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
24	ให้ทำงานหรือให้ทำแบบฝึกหัดมากเกินไป โดยไม่คำนึงว่านักเรียนจะสามารถทำได้ หรือไม่				
25	ครูไม่ให้อ่านหรือการจดบันทึกเรื่องราว ๆ และ เกะอะวุ่นวาย				
26	มีการกลั่นแกล้งและข่มขู่นักเรียน				
27	สนใจแต่เด็กเรียนที่เรียนเก่ง				
28	เชื่องช้ากับนักเรียนโดยไม่มีเหตุผล				
✓ 29	เมื่อครูอธิบายผิด นักเรียนก็ทัก้วง ครูไม่ โกรธ				
✓ 30	ยินดีเป็นพี่ปรึกษาเมื่อนักเรียนมาต้องการ				
✓ 31	ยินดีให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นในวันเรียน				
✓ 32	เปิดโอกาสให้นักเรียนปรับทุกข์และฟังใจ ในการว่าจ้างเป็น				
✓ 33	ส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง				
✓ 34	เมื่อเกิดการโต้เถียงทะเลาะกันระหว่าง นักเรียนในวันเรียนครูจะชักชวนนักเรียนและ ตัดสินไว้อย่างยุติธรรม				

ข้อ	พฤติกรรมที่ครูสังเกตเห็นนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
✓35	ลงโทษนักเรียนเมื่อมีเหตุสมควร					
36	ครูเข้านั่งสอนช้ากว่าเวลา					
37	ไม่ตรวจงานนักเรียนท่าส่ง					
38	ไม่คำนึงถึงว่านักเรียนจะเข้าใจบทเรียนที่เรียนไปหรือไม่					
39	เมื่อนักเรียนเข้านั่งเรียนครูเลิกเดินไปตามถึงสาเหตุ					
40	ไปว่ากล่าวเมื่อนักเรียนนั่งจับไม้เรียน					
41	ไปคำนึงถึงว่านักเรียนจะเข้าใจสิ่งที่เรียนที่ครูกำลังสอนหรือไม่					
42	ไปว่ากล่าวเมื่อนักเรียนออกนอกห้องเรียนขณะที่ครูกำลังสอน					
43	วางอำนาจข่มขู่นักเรียน					
44	ครูแสดงความรักไปทั่วเมื่อนักเรียนรักตามเกี่ยวกับบทเรียนที่ครูสอน					
45	ครูลงโทษนักเรียนทั้งชั้นเมื่อนักเรียนบางคนทำผิด					
46	เมื่อครูสอนผิดและนักเรียนตำหนิครูแสดงความไม่พอใจ					

ข้อ	พฤติกรรมที่ครูสังเกตเห็นนักเรียน	มาก - ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	เลย - เลย
47	ให้นักเรียนหางานให้โยนไม่ถ่วงถึงกวาด					
48	เมื่อนักเรียนเห็นว่าหมดเวลาของครูที่จะ ทำการสอนแล้วครูแสดงความพอใจใจด้วย เก๊กกตเคี้ยว					
49	ครูเป็นผู้เสนอความกึกเกี่ยวกับกิจกรรมใน ชั้นเรียนเอง					
✓ 50	ครูเปิดโอกาสให้ผู้คุยกับท่านได้ในทุกเรื่อง					
✓ 51	ในขณะที่กำลังสอน ครู เปิดโอกาสให้นัก เรียนซักถามสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจได้					
✓ 52	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียน					
✓ 53	ให้นักเรียนร่วมกันรับผิดชอบในงานของชั้น เรียน					
✓ 54	ครูรับฟัง เหตุผลของนักเรียนแม้ว่าจะขัดแย้ง กับความถูกต้องของครู					
✓ 55	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน ทำงาน ของชั้นเรียน					
✓ 56	สนับสนุนให้นักเรียนใช้ความสามารถของตน อย่างเต็มที่					

ข้อ	พฤติกรรมที่ครูสังเกตเห็น	มากที่สุด	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
57	ไม่คิดว่าตนว่านักเรียนจะทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จหรือไม่				
58	ไม่ยินดียินร้าย เมื่อเด็กเรียนทะเลาะกันในชั้นเรียน				
59	เมื่อเข้าห้องสอนครูไม่ตรวจสอบว่ามีนักเรียนครบหรือไม่				
60	ครูแสดงอาการ เหนื่อยหน่ายในขณะที่สอน				
61	เมื่อครูจับได้ว่านักเรียนลอกครูไปแก้ไข				
62	เมื่อเด็กเรียนประพฤติผิดๆ เข้มกับครูไปว่ากล่าวตักเตือน				
63	เมื่อนักเรียนในชั้นเรียนไม่ช่วยครูแสดงอาการ เฉยเมย				
64	เมื่อนักเรียนทำผิดครูใจดีไว้ใจให้นักเรียนออกจากชั้นเรียนหรือไม่ขึ้นหน้าชั้น				
65	ครูลงโทษนักเรียน เมื่อมากกว่านักเรียนทำผิดโดยไม่ถามถึงสาเหตุ				
66	ในการให้คะแนนถ้ามีโอกาสครูจะให้แก่นักเรียนที่ครูรักใกล้จะหมดมากกว่า				
67	นักเรียนรู้สึกว่าการไม่สามารถอดกลั้นอารมณ์ร้ายในขณะสอน				

ข้อ	พฤติกรรมที่ครูแสดงต่อนักเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
68	ครูรู้สึกว่าครูเป็นคนที่ต้องทำอะไรด้วยเหมือนกัน					
69	เมื่อเด็กเรียนเรียนแล้วในวิชาที่ครูสอน ครูจะว่านักเรียนเป็นทาส					
70	ครูไม่ยอมให้เด็กเรียนถามเรียนถามอะไร					
71	มุ่งแต่การสอนหรือให้ทำงานมากเกินไปโดยไม่พักตามเด็กเรียน					
72	เมื่อครูอารมณ์ไม่ดีมาจากที่อื่น จะมาแสดงออกกับนักเรียน					
✓ 73	ครูให้อดและไปพยายามกับนักเรียน					
✓ 74	ครูชอบนักเรียนทุกคนโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง					
✓ 75	ไม่เชื่อว่าพลังของเด็กเรียนคนไหนจะทำได้เป็นความจริง					
✓ 76	เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการสอนของครู					
✓ 77	ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่น					
✓ 78	ครูให้ความร่วมมือกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมในวันเรียน					
✓ 79	ครูช่วยเสริมสร้างความสนใจในเด็กเรียน					

ข้อ	พฤติกรรมที่ครูบ่งชี้แก่เด็กเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
✓ 80	ครูอนุญาตให้เด็กเรียนหยุดเรียนในชั่วโมงของ ตนได้ เมื่อเด็กเรียนเป็นเหตุผล เบื้องพอ					
✓ 81	ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การสอน เมื่อ เป็นความ ประสงค์ของนักเรียนส่วนมาก					
82	ครูลดภาระของ เรียนก่อนพบเวลา					
83	ครูหาฝึกเฉพาะเมื่อเด็กเรียนไปทำงานที่ครูสั่ง					
84	ครูไม่เร่งรีบการสอนจนเข้า สอน ทำให้ การสอนตึงเครียดและบางครั้งผิดพลาด					
85	ครูจากสอนโดยไม่บอกกล่าวให้เด็กเรียนทราบ					
86	ครูมีเพื่อนอยู่แถวหน้าชั้น ไม่เกินดูการทำงาน ของนักเรียนให้ทั่วถึง					
87	ครูปล่อยให้เด็กเรียน เล่นหรือคุยกันในขณะที่สอน					
88	ครูทำงานส่วนตัว เข้าไปทำในชั้นเรียน					
89	ครูละเลย เมื่อเด็กเรียนแสดง กายนิกระ เบี่ยง					
90	แสดงอาการ เฉยเฉย เมื่อเด็กเรียนมาทักท้วง หรือปรึกษาหารือด้วย					

แบบทดสอบการปรับตัว

คำชี้แจงในการตอบแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือการกระทำบางอย่างของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้และเรื่องทั่วไป โดยจะมีข้อความให้นักเรียนอ่านก่อน เมื่อนักเรียนอ่านแล้วให้พิจารณาว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและการกระทำของนักเรียนหรือไม่ คำตอบของนักเรียนจะไม่มีถูกหรือผิด เพราะนักเรียนแต่ละคนย่อมมีลักษณะนิสัยความรู้สึกหรือการกระทำต่างกัน สิ่งที่สำคัญก็คือ ขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
2. วิธีตอบแบบทดสอบ ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใด ช่องหนึ่งของกระดาษคำตอบ ในข้อหนึ่งๆจะมีช่องให้ เลือกตอบได้ 4 ช่องดังนี้ ไม่เป็นความจริง จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง เป็นจริงมากกว่าไม่จริง เป็นจริงเสมอ ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ข้อ	ไม่เป็นความจริง	จริงบ้างไม่จริงบ้าง	เป็นจริงมากกว่าไม่จริง	เป็นจริงเสมอ
1.				
2.				

3. การพิจารณาเครื่องหมายลงในช่องใด ให้นักเรียนพิจารณาดังนี้คือ ให้นักเรียนอ่านข้อความในคำถามทีละข้อ พิจารณาให้ดีว่า ข้อความนั้นตรงกับนิสัย ความรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียนหรือไม่ ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน

4. ให้นักเรียนดูตัวอย่างต่อไปนี้ให้ดี

ข้อ (๐) ข้าพเจ้าขอบคุณทั้งไทย นักเรียนพิจารณาข้อความในข้อ (๐) ที่ว่า
" ข้าพเจ้าขอบคุณทั้งไทย " นั้น ตามความรู้สึกของนักเรียนว่านักเรียนชอบหนังสือไทย
มากที่สุดก็ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในกระดาษคำตอบในช่อง " เป็นจริงเสมอ "

ถ้านักเรียนขอบคุณทั้งไทยมากกว่าไม่ขอบคุณให้กาตอบในกระดาษคำตอบช่อง
" เป็นจริงมากกว่าไม่จริง "

ถ้านักเรียนขอบคุณทั้งไทยบ้าง เป็นบางครั้งให้กาตอบในกระดาษคำตอบช่อง
" จริงบ้างไม่จริงบ้าง "

ถ้านักเรียนไม่ขอบคุณทั้งไทยเลยให้กาตอบในกระดาษคำตอบช่อง
" ไม่เป็นความจริง "

5. ขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง และแต่ละข้อต้องตอบเพียงอย่างเดียว คือมี
เครื่องหมาย ✓ เพียงอันเดียวเท่านั้นในข้อหนึ่ง

6. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดเครื่องหมายเดิมทิ้งเสียดังนี้ ✗ แล้วไปกา
เครื่องหมาย ✓ ในช่องใหม่

7. ขอให้ตอบทุกข้อและระวัง เขียนตอบในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อในคำถามด้วยอย่าให้
คลาดเคลื่อนได้

8. นักเรียนอย่าได้ขีดหรือทำเครื่องหมายใดๆ ในแบบทดสอบนี้ และนักเรียนจะต้องตอบใน
กระดาษคำตอบของนักเรียนเท่านั้น

9. แบบทดสอบนี้มี 40 ข้อ ให้เวลาทำ 20 นาที ให้นักเรียนอ่านแล้วรีบตัดสินใจตอบทันที

- ✓1. ข้าพเจ้าพยายามทำงานของข้าพเจ้าให้เสร็จถึงแม้ว่าจะเป็นงานที่ ยากก็ตาม
- ✓2. ข้าพเจ้าสามารถที่จะพูดคุยกับคนที่เพื่อนแนะนำให้รู้จักใหม่ได้อย่างสบายใจ
- ✓3. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน
4. ระหว่างการนั่งอ่านหนังสืออยู่คนเดียวกับกำร เขียนก็หาข้าพเจ้าชอบเขียนก็พามากกว่า
- ✓5. ข้าพเจ้าสามารถจะเข้ากับเพื่อนในชั้นได้เป็นอย่างดี
- ✓6. มีเพื่อนหลายคนบอกข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้ามีความคิดใหม่ที่ดี
7. เพื่อสนใจการทำงานของข้าพเจ้า
- ✓8. เพื่อนๆหลายคนชอบข้าพเจ้าที่ข้าพเจ้าเป็นคนกล้า
- ✓9. เพื่อนๆชอบชวนให้ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับเขา
- ✓10. ข้าพเจ้าสามารถร่วมเล่นกีฬาบางอย่างกับพวกเพื่อนๆได้ทั้งๆที่ข้าพเจ้าไม่เคยเล่นมาก่อน
11. ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตจากครูปกครองให้ไปร่วมงานกับเพื่อนๆไม่ว่าหญิงหรือชายได้
12. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมปรึกษางานต่างๆกับพี่น้อง
- ✓13. ข้าพเจ้าชอบไปโรงเรียน
- ✓14. ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่ดีต่อข้าพเจ้าหลายคน
15. ข้าพเจ้าสามารถเข้ากับเพื่อนเพศตรงข้ามได้ดี
16. ข้าพเจ้าไม่เคยทะเลาะกับพี่น้องในครอบครัวของข้าพเจ้า
17. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณค่าพี่น้องของข้าพเจ้าดีต่อข้าพเจ้า
- ✓18. ข้าพเจ้าอาสาช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน
- ✓19. เมื่อทางโรงเรียนจัดการแข่งขันกีฬาและข้าพเจ้ามีความสามารถข้าพเจ้าจะสมัครทันที
- ✓20. ข้าพเจ้าชอบไปเยี่ยมเพื่อนที่บ้านของเขา
21. ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬากับเพื่อนๆ
- ✓22. ข้าพเจ้าพูดคุยกับเพื่อนบ้านได้อย่างสนิทสนม
23. ถ้าเพื่อนบ้านของข้าพเจ้าจัดงานเขามักจะ เชิญข้าพเจ้าไปร่วมด้วย
- ✓24. ข้าพเจ้าน้อยใจที่ข้าพเจ้าไม่สามารถมีบางสิ่งบางอย่างที่เพื่อนมี

25. ~~ถ้า~~ข้าพเจ้าทำงานไม่สำเร็จเป็นเพราะข้าพเจ้าไม่มีเวลา
26. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเพื่อนของข้าพเจ้าเรียนเก่งกว่าข้าพเจ้า
27. ~~ข้าพเจ้า~~ชอบมันในเรื่องที่ข้าพเจ้าทำไม่ได้
28. ~~ข้าพเจ้า~~มักไม่เชื่อฟังครูที่ไม่ยุติธรรมต่อข้าพเจ้า
29. ~~ข้าพเจ้า~~รู้สึกว่าคุณเพื่อนของข้าพเจ้าไม่เป็นที่สนใจของบุคคลอื่น
30. ~~ข้าพเจ้า~~ไม่สามารถหาเพื่อนใหม่ได้บ่อยๆ
31. ~~ข้าพเจ้า~~รู้สึกว่าคุณคนในครอบครัวของข้าพเจ้าไม่เอาใจใส่ข้าพเจ้า
32. ~~ข้าพเจ้า~~ไม่ชอบให้เพื่อนไปที่บ้านของข้าพเจ้า
33. คุณคิฟีน้องของข้าพเจ้าเห็นว่าข้าพเจ้าไม่มีความสามารถในการทำงาน
34. ~~ข้าพเจ้า~~เห็นเพื่อนของข้าพเจ้าทำงานได้ดีกว่าข้าพเจ้า
35. เพื่อนของข้าพเจ้าชอบทำให้ข้าพเจ้าโกรธ
36. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเพื่อนๆ ทั้งที่มีเพื่อนมาก
37. เพื่อนบางคนชอบทำให้ข้าพเจ้าเจ็บใจ
38. ~~ข้าพเจ้า~~คิดว่าครูบางคนไม่ยุติธรรม
39. ~~ข้าพเจ้า~~รู้สึกเหมือนถูกทอดทิ้งถ้าข้าพเจ้าต้องอยู่ในระหว่างเพื่อนที่ไม่รู้จัก
40. ~~ข้าพเจ้า~~เป็นคนนอนหลับยาก

สุนันท์ ศลโกสม ผู้สร้างข้อทดสอบ